

SERVEIS SOCIALS

L'OBSERVATORI

ECONÒMIC, SOCIAL I MEDIAMBIENTAL DE LA GARROTXA

2015

L'OBSERVATORI

ECONÒMIC, SOCIAL I MEDIAMBIENTAL DE LA GARROTXA

2015

SERVEIS SOCIALS

- 1. Memòria d'activitats de l'any 2014 del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa**
- 2. Informe sobre l'estat dels serveis socials a la Garrotxa 2014 elaborat pel Consorci d'Acció Social de la Garrotxa**

Memòria 2014

Consorci d'**ACCIÓ SOCIAL** de la Garrotxa

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ

1. DADES DEMOGRÀFIQUES BÀSIQUES DE LA GARROTXA	04
2. ELEMENTS DE L'ENTORN	10
3. EL CONSORCI D'ACCIÓ SOCIAL DE LA GARROTXA	12
4. L'ATENCIÓ SOCIAL BÀSICA	15
5. LA PREVENCIÓ I ATENCIÓ A LES PERSONES EN SITUACIÓ D'EXCLUSIÓ SOCIAL I POBRESA	18
6. L'ATENCIÓ ALS INFANTS, ADOLESCENTS, JOVES I LES SEVES FAMÍLIES	23
7. LA PROMOCIÓ A L'AUTONOMIA I L'ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA I LA DISCAPACITAT	31
8. PLA PER A LA INCLUSIÓ I LA COHESIÓ SOCIAL	38

LES DEU IDEES CLAU DE L'ANY

INTRODUCCIÓ

Els primers mesos de l'any són, per al Consorci d'Acció Social de la Garrotxa (CASG), moments de valoració del treball fet per encarar una nova planificació.

L'avaluació consisteix a recollir la feina feta. Una de les nostres eines de valoració és la memòria, que ens permet recollir, analitzar i interpretar les dades més significatives de les actuacions portades a terme en el marc dels diferents serveis i programes organitzats pel Consorci. Una vegada més ens trobem amb la recollida d'indicadors que permeten analitzar les nostres intervencions, una tasca ben complexa. Esdevé, doncs, un repte ben important.

La finalitat d'aquest document és apuntar el treball realitzat en el marc de la institució del CASG. Per això abans de veure els resultats de la nostra intervenció des dels diferents serveis, podreu veure les dades demogràfiques socials de la comarca i un recull dels temes estratègics més destacats de l'any.

La idea és apuntar aquelles dades més rellevants de les actuacions portades a terme pels professionals dels diferents serveis del CASG, amb una visió de conjunt que ens ajudi a tenir una perspectiva global.

No podem parlar de la intervenció social sense esmentar la implicació de molts altres agents socials del territori: associacions, entitats, altres serveis municipals i ciutadans, que segurament no es veuran reflectits en aquesta memòria, però que sense ells hauria estat impossible aconseguir els resultats obtinguts.

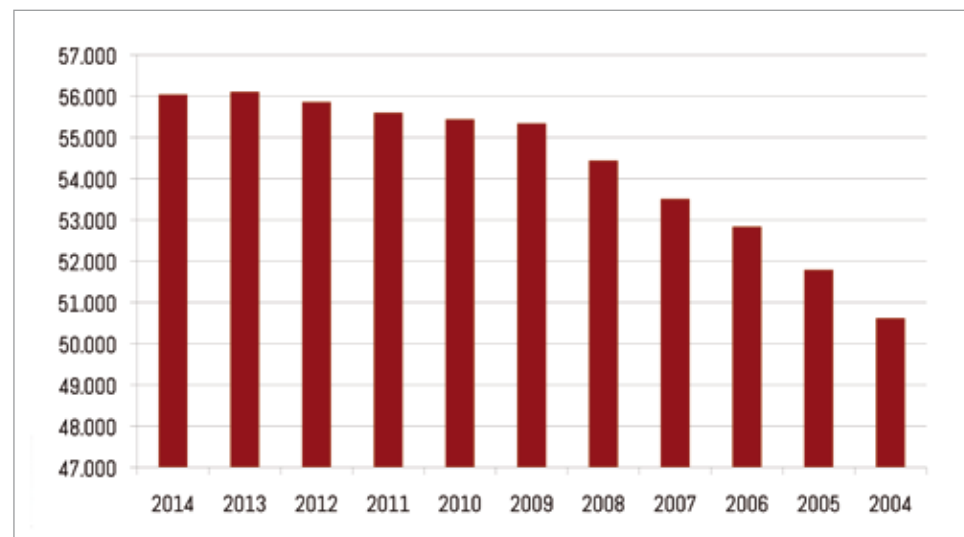
Així doncs, us presentem la memòria de l'any 2014 com un document que informa del que hem estat treballant i que explica la feina més rellevant feta des del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa.

1. DADES DEMOGRÀFIQUES BÀSIQUES DE LA GARROTXA

La població de la comarca de la Garrotxa, segons les dades oficials a 1 de gener de 2014, ha experimentat una baixada de població del 0,12% (0,46% a Catalunya) en relació amb l'any 2013, que es tradueix en una disminució de 70 persones, i se situa en un total de 56.036 habitants, dels quals 27.948 són homes i 28.088 són dones.

Al conjunt de Catalunya, igual com l'any passat, es continua veient un decreixement de la població.

Gràfic 1: Evolució de la població. Garrotxa. 2004-2014

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IdESCAT)

[Per primer cop en els darrers anys, es trenca la tendència a l'alça de la població de la comarca de la Garrotxa]

El 2013, la taxa bruta de natalitat¹ va ser del 9,72 (-1.0 respecte del 2011) i la taxa bruta de mortalitat el 2012, del 10,7 (8,3 a Catalunya). A diferència del 2011 en què el creixement natural de la població va ser del 0,56, el 2013 decreix, igual com el 2012, i se situa en -0,92, una xifra molt inferior a la mitjana de Catalunya, que és del 1,43.

Com el tres anys anteriors, la Garrotxa es manté com la vint-i-unena comarca més poblada de Catalunya. Es tracta, a més, d'una comarca amb una densitat de població baixa -76 habitants per quilòmetre quadrat- en comparació amb la mitjana de Catalunya, que és de 234 habitants.

Des del punt de vista de la distribució de la població per municipis, Olot, amb els seus 33.913 habitants representa el 60,5% de la població.

¹ La taxa bruta de natalitat i mortalitat fan referència al nombre de naixements i defuncions durant l'any respecte a la població mitjana d'aquest mateix any. El valor s'expressa per 1.000 habitants.

La resta de municipis de la comarca s'agrupen de la següent manera:

3 municipis de	+ de 2000 habitants
3 municipis de	1.500 - 2.000 habitants
3 municipis de	1.000 - 1.500 habitants
2 municipis de	500 - 1000 habitant
8 municipis de	- de 500 habitants

Les dades bàsiques més rellevants dels municipis de la Garrotxa :

- Municipis més poblats: Olot, la Vall d'en Bas i Sant Joan les Fonts.
- Municipis més envellits: les Planes d'Hostoles i Sant Jaume de Llierca.
- Municipis més rejoyenits: Beuda, Maià de Montcal, les Preses i Sant Ferriol.
- Municipis amb més estrangers: Olot, Besalú i Sant Joan les Fonts.

Les Planes d'Hostoles, Sant Feliu de Pallerols i Sant Jaume de Llierca són els únics municipis que augmenten la població estrangera respecte de l'any passat. Pel que fa a les Planes d'Hostoles, el col·lectiu majoritari és el gambià i el marroquí, a Sant Feliu de Pallerols l'indi i el marroquí i, a Sant Jaume de Llierca, la principal nacionalitat estrangera és l'hondurenya.

Taula 1: Població total per municipis. Garrotxa. 2014

Municipi	2012	2013	2014	0,14	15-64	65	estrangers	%
Argelaguer	425	425	425	12,20%	65,40%	22,40%	18	4,20%
Besalú	2427	2406	2400	15,50%	62,20%	22,30%	241	10,00%
Beuda	170	188	200	18,50%	64,50%	17,00%	32	16,00%
Castellfollit de la Roca	999	1.025	1.013	15,80%	60,00%	24,20%	108	10,00%
Maià de Montcal	443	453	443	18,50%	60,70%	20,80%	51	11,50%
Mieres	333	337	326	13,50%	65,00%	21,50%	20	6,10%
Montagut i Oix	978	957	970	14,20%	65,50%	20,30%	78	8,00%
Olot	33.813	33.981	33.913	15,20%	65,50%	19,30%	6.247	18,40%
Les Planes d'Hostoles	1.701	1.686	1.694	13,60%	59,30%	27,10%	184	10,90%
Les Preses	1.752	1.779	1.772	18,00%	65,00%	17,00%	61	3,40%
Riudaura	438	452	463	15,80%	64,60%	19,70%	16	3,50%
Sales de Llierca	144	140	133	16,50%	70,70%	12,80%	25	18,80%
Sant Aniol de Finestres	351	355	351	13,70%	66,70%	19,70%	31	8,80%
Sant Feliu de Pallerols	1.360	1.346	1.353	16,30%	62,70%	21,00%	133	9,80%
Sant Ferriol	222	231	240	17,90%	66,30%	15,80%	37	15,40%
Sant Jaume de Llierca	757	799	812	11,80%	62,30%	25,90%	90	11,10%
Sant Joan les Fonts	2.879	2.893	2.919	13,20%	63,50%	23,30%	231	7,90%
Santa Pau	1.604	1.589	1.567	13,30%	66,80%	19,90%	54	3,40%
Tortellà	793	774	772	13,70%	62,60%	23,70%	46	6,00%
La Vall d'en Bas	2.931	2.974	1.305	16,30%	64,30%	19,40%	50	1,70%
La Vall de Bianya	1.335	1.316	2.965	16,60%	65,70%	17,60%	55	4,20%
Garrotxa	55.855	56.106	56.036	15,20%	64,70%	20,10%	7.808	13,90%

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IdESCAT)

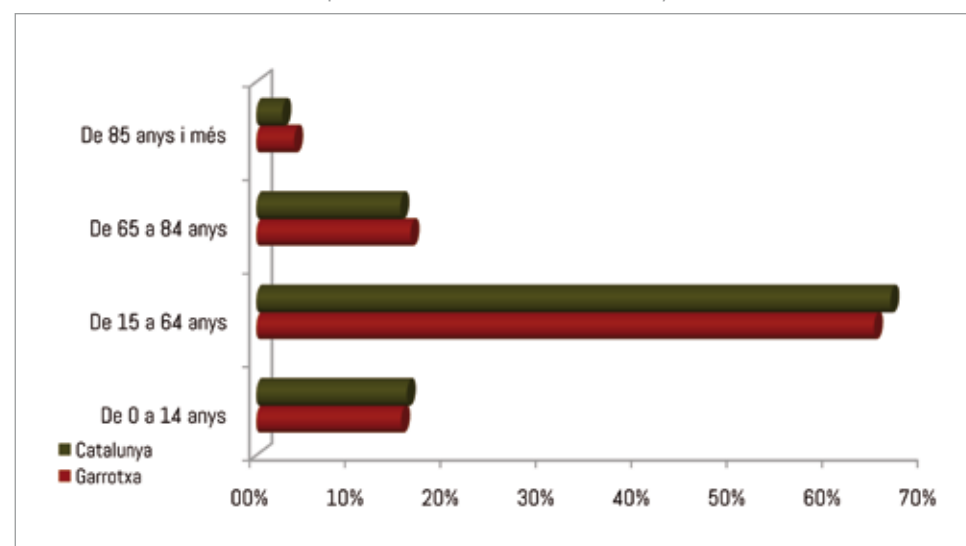
La població en edat activa, de 16 a 64 anys, disminueix progressivament en la majoria de municipis, fruit de l'evolució de l'estructura demogràfica. Aquesta disminució, combinada amb l'augment de la població de 65 anys i més, es tradueix en un increment progressiu de l'índex de dependència² de la gent gran, que se situa a 5 punts per sobre del que té Catalunya.

Pel que fa a l'estructura de la població en funció de l'edat, la Garrotxa presenta algunes diferències significatives respecte de Catalunya, especialment a les franges d'edat més elevades. En canvi, entre la població de 0 a 15 anys (15% a la Garrotxa i 16% a Catalunya) i la de 15 a 64 anys (65% a la Garrotxa i 66% a Catalunya) hi ha lleugeres diferències.

² L'índex de dependència és el quocient entre el nombre de persones de 65 anys i més i el nombre de persones de 15 a 64 anys. S'expressa en tant per cent.

[La Garrotxa
és una comarca
de població
envellida]

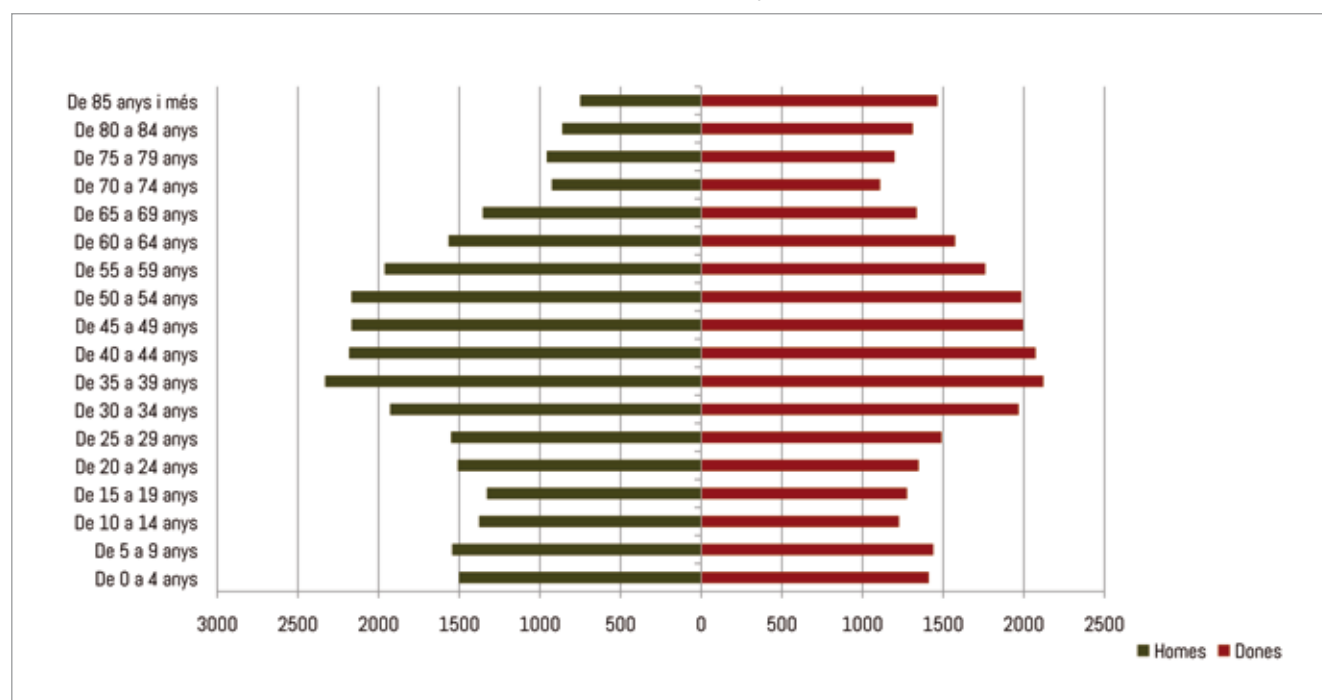
Gràfic 2: Estructura de la població. Garrotxa i Catalunya. 2014

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IdESCAT)

La Garrotxa ha estat, tradicionalment, una de les comarques més envellides de Catalunya. Així, el 2014, la població de més de 65 anys representa el 20,1% (+0.2) de la població, mentre que a Catalunya és el 17,8%(+0.5). Unes xifres que encara són més rellevants en el cas de les dones –molt més envellides que els homes– i en les franges d'edat més elevades –amb un índex de sobreenvelliment³ (20) més alt que el català (15)–.

Gràfic 3: Piràmide d'edats de la població. Garrotxa. 2014

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IdESCAT)

³ L'índex de sobreenvelliment relaciona la població de 85 i més anys amb la població de més de 65 anys. És l'indicador de referència per conèixer el pes de la població sobreenvellida de la població.

A la Garrotxa, entre les dones, les majors de 65 anys representen el 23% del total de dones, mentre que entre els homes, els majors de 65 anys suposen el 17,3% del total.

En relació amb l'envelliment de la població, també és interessant veure en quin tipus de llar viuen les persones grans. I una de les dades que més criden l'atenció és l'anàlisi de les llars en les quals només viu una persona.

Taula 2: Llars unipersonals per edats. Olot. 2014

Grups d'edat	2013				2014			
	Homes	Dones	Total	%	Homes	Dones	Total	%
De 0 a 19	11	15	21	1%	8	6	14	0.3%
De 20 a 49	982	588	1.570	38%	974	551	1.525	37%
De 50 a 64	426	375	801	19%	458	380	838	20%
De 65 a 84	303	868	1.171	28%	312	861	1.173	28%
Més de 85	117	428	545	13%	112	454	566	14%
Total	1.839	3.432	4.113		1.864	2.252	4.116	

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament d'Olot

En el cas de les llars unifamiliars d'Olot, es pot percebre un lleuger augment en nombre per a tots els grups d'edat, excepte per al grup de 20 a 49 anys. Cal destacar, però, que un 42% de les llars unipersonals estan formades per persones majors de 65 anys, i és a partir d'aquesta edat que les dones que viuen soles es triplica respecte dels homes, i a partir dels 85 anys es quadruplica.

Al desembre del 2014, al conjunt de la Garrotxa el percentatge de persones majors de 65 anys que viuen soles és el mateix que l'any passat, un 44% (2.741). En canvi, pel que fa al nombre les persones majors de 85 anys que viuen soles, aquest any ha experimentat un augment de l'1%, que es tradueix en un augment de 61 persones, i se situa en un total de 861.

Una de les variables demogràfiques que més ha condicionat la realitat de la població de la Garrotxa en els darrers anys és la immigració. A partir del 2010, però, la tendència va canviar i aquest any la població estrangera continua disminuint com l'any passat. Entre el 2010 i el 2013, el percentatge de persones estrangeres ha passat del 15,5% al 14,9%. I aquest 2014, el nombre de persones estrangeres se situa en un 13,9%. Aquestes dades, però, no signifiquen automàticament que marxin persones, ja que també es donen casos de nacionalitzacions.

En el cas de la població estrangera de la comarca, cal fer esment a la importància d'Olot com a ciutat acollidora d'immigració. Olot segueix la mateixa tònica de disminució que el conjunt de la comarca. Actualment té un 184% (6.247) d'estrangers empadronats.

[Actualment,
1 de cada 4
jove (de 15 a
24 anys) d'Olot
té nacionalitat
estrangera]

Taula 3: Evolució de la població per nacionalitat. Garrotxa. 2006-2014

Any	Espanyols	Estrangers	Total	% estrangers
2014	48.228	7.808	56.036	13,9%
2013	47.760	8.346	56.106	14,9%
2012	47.509	8.346	55.855	14,90%
2011	47.077	8.520	55.597	15,30%
2010	46.839	8.600	55.439	15,50%
2009	46.822	8.517	55.339	15,40%
2008	46.623	7.814	54.437	14,40%
2007	46.434	7.073	53.507	13,20%
2006	46.399	6.435	52.834	12,20%

Font: Elaboració pròpia a partir de l' Institut d'Estadística de Catalunya (IdESCAT). Padró municipal d'habitants

Si retornem a les dades sobre les llars, no es pot deixar de fer referència a la problemàtica de l'habitatge, una de les més crues dels últims anys. Concretament, ens centrem per una banda en els procediments iniciats pels jutjats per impagament del lloguer o del préstec hipotecari. I, d'altra banda, en els procediments que efectivament acaben amb la pèrdua de l'habitatge habitual, és a dir, amb un llançament, que és quan una família es veu obligada a abandonar el seu habitatge.

En ambdós casos, si bé la tendència dels darrers anys era a l'alça, el 2014 continua disminuint igual com el 2013. Val a dir, però, que quant als llançaments realitzats, només n'hi ha hagut 11, que pertanyen a procediments del 2014 i tots són de desnonament per falta de pagament i no per execucions hipotecàries. Cal tenir en compte, però, que no disposem de la dada que distingeix entre el nombre de persones físiques i jurídiques que pateixen aquest procés; i, de les persones físiques, quin ha estat el seu habitatge habitual. En algunes ocasions els procediments judicials oberts s'acaben tancant gràcies a un acord entre les parts –ja sigui perquè renegocien el deute o perquè arriben a qualsevol altre tipus d'acord que posa fi al procediment–, o bé es troben pendents de resolució.

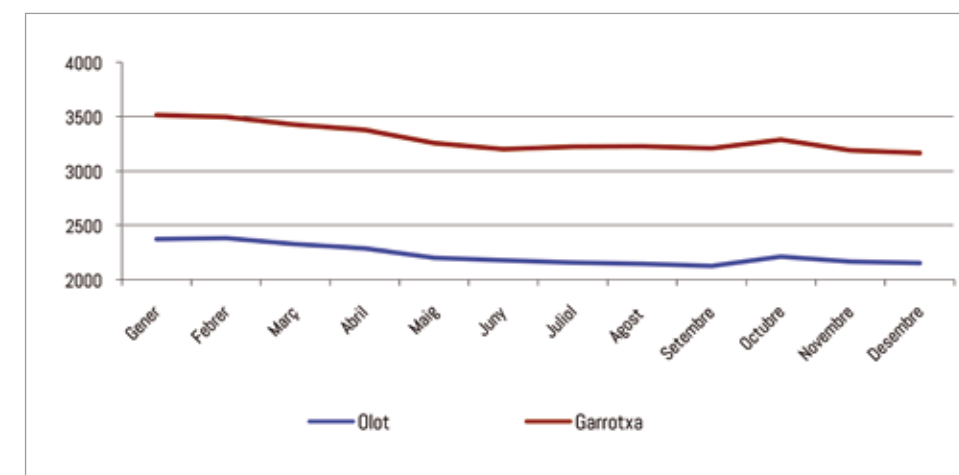
També és oportú completar la introducció sobre la realitat comarcal amb les xifres de l'atur. No cal oblidar la importància que té l'accés al món del treball per a les persones. El treball, a banda de proporcionar un salari que permet satisfer les necessitats bàsiques, és el mecanisme que en el nostre sistema de benestar garanteix el dret dels ciutadans a rebre determinades prestacions socials i econòmiques. És per això que la problemàtica de l'atur és tan important en l'actualitat.

Al llarg del 2014 l'evolució del nombre de persones desocupades a la Garrotxa i Olot ha anat disminuint. Pel que fa a la taxa d'atur⁴, al mes de gener de 2015, a Olot era del 12,4% i a la Garrotxa de l'11,6%.

La majoria de les persones aturades són de la ciutat d'Olot. Concretament, 2.154 persones, la qual cosa equival a un 68% dels aturats a la comarca, una xifra lleugerament superior a la mitjana si tenim en compte el pes de la població d'Olot respecte de la població de la Garrotxa, que és d'un 61%. El grup d'edat de 50 a 64 anys és qui registra una taxa d'atur més elevada (37%).

⁴ Les dades de la taxa d'atur són una estimació feta per la Diputació de Girona, a través de XIFRA.

Gràfic 4: Atur registrat. Olot i Garrotxa. 2014

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball

L'anàlisi detallada de les dades d'atur de la comarca ens mostren realitats socials cada vegada més punyents que no es poden perdre de vista. Algunes de les més destacades són:

- Entre el 2007 i el 2014, l'atur ha augmentat en un 98,7% a la Garrotxa i en un 98% a Olot. Cal destacar, però, que a Olot i a la Garrotxa, respecte del 2013, ha disminuït en un 15% i un 16,3% respectivament.

- Dos col·lectius pateixen de manera més important l'atur: els adults d'entre 50 i 64 anys, amb un 39,2% (38,4% el 2013) i el col·lectiu de 25 a 39 anys amb un 29,2%. No obstant això, aquest darrer grup ha experimentat un disminució de l'atur en 2 punts respecte del 2013.

- Al desembre del 2014, el percentatge d'aturats de llarga durada (més de 12 mesos que estan a l'atur) es manté igual que l'any 2013, i se situa en el 43%. Ara bé, el total d'aturats que fa més de 24 mesos que no tenen feina ha passat del 22,5% del 2013 al 26,8% al final del 2014.

- Al desembre del 2014, del total de persones aturades que hi ha a la comarca, el 24,5% (+2.1) són estrangeres. A Olot representen el 28%.

2. ELEMENTS DE L'ENTORN

A banda de les dades sociodemogràfiques de la comarca, també és interessant fer esment d'altres qüestions que han succeït al llarg d'aquest any –el que anomenem elements de l'entorn– i que han afectat, en major o menor mesura, l'activitat del Consorci.

- Canvis legislatius

La Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local estableix un nou règim jurídic per als consorcis, a més de la modificació de la Llei 30/92, de 26 de novembre, en relació amb el règim jurídic dels consorcis dependents de qualsevol Administració pública. La Llei 15/2014, de 16 de setembre, de racionalització del sector públic i altres mesures de reforma administrativa introdueix un nou règim jurídic referit als consorcis i deixa a la futura Llei de règim jurídic, el règim integral i bàsic de la regulació dels consorcis, amb la qual cosa es pretén millorar-ne la sostenibilitat, l'eficiència i la seguretat jurídica dels seus membres. El nou marc legal de la figura instrumental del consorci planteja alguns problemes d'aplicació i d'adaptació.

- Reducció dels drets de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència

Els efectes provocats per les lleis aprovades pel govern estatal de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local, i l'aprovació dels pressupostos generals de l'estat, segueixen afectant les famílies en situació de dependència, reduint els drets aprovats per la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

- Empobriment de les famílies

Seguim veient com les dades nacionals, estatals i europees publicades per diverses institucions segueixen confirmant el progressiu empobriment de les famílies. Perfils nous de persones i famílies s'incorporen al llindar de la pobresa. Les conseqüències d'aquesta situació són diverses, però afecten de manera intensa els infants: mala alimentació, mancances de vestuari i de material escolar, problemes emocionals, dificultats d'aprenentatge, absentisme escolar, dificultats d'accés a activitats d'oci i de lleure, etc.

Al llarg de l'any hem vist com la pobresa energètica, tema molt rellevant en la situació actual de moltes famílies, ha agafat la importància necessària per ser un tema de discussió i intervenció política i d'informe del Síndic de Greuges. Hem pogut veure el creixent percentatge de persones que no pot fer front a les factures dels subministraments de llum, aigua o gas.

- Dificultats econòmiques i financeres de les institucions

El Consorci, igual com totes les institucions públiques, ha continuat durant tot l'any 2014 amb moltes dificultats de tresoreria. Tot i això, hem pogut pagar tots els sous i també els nostres proveïdors, ja que hem disposat d'un crèdit bancari que ens ha ajudat en els moments més crítics.

- Sorolls que dificulten l'entesa entre la gent

Percepció que augmenten els rumors, estereotips i prejudicis en relació amb les persones per la seva cultura, religió, etc. Tema que ens fa pensar que calen més espais de relació per conèixer i reconèixer, alhora que calen actuacions de sensibilització.

- Moviment socials

Veiem com a la comarca, igual com a la resta de Catalunya, augmenten les iniciatives de moviments socials i entitats per fer front a necessitats socials. Són moviments moguts per la voluntat de transformació de la realitat de persones que estan en situació de vulnerabilitat.

- Manteniment de la cohesió social

Ens agrada destacar que, malgrat tots aquests elements de l'entorn, en general, i sense menystenir les grans dificultats que afecten moltes persones i famílies, la comarca no ha viscut situacions excepcionals de conflictivitat social. Aquest fet, però, no ens pot fer baixar la guàrdia, ja que la complexitat del moment és enorme, i les bases del sistema social poden cedir en un moment de fragilitat com l'actual.

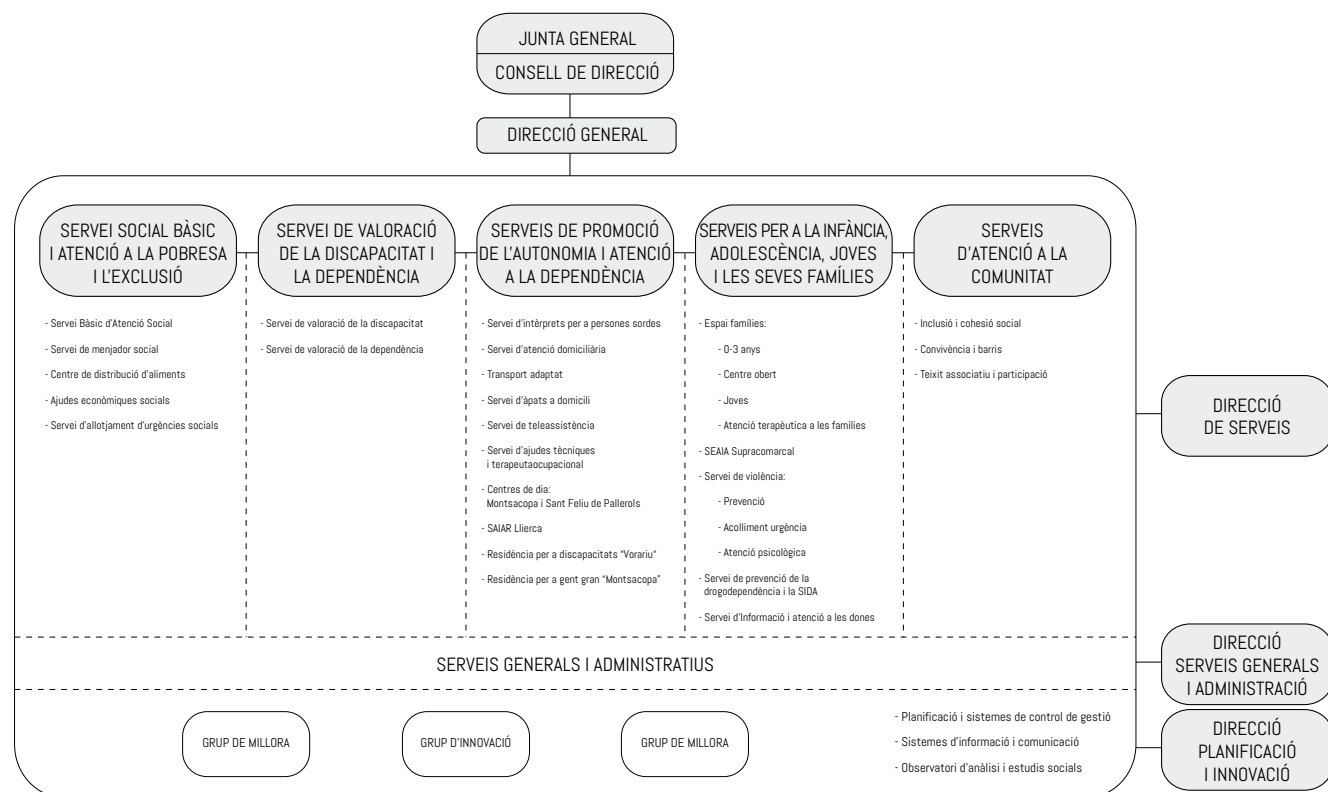
3. EL CONSORCI D'ACCIÓ SOCIAL DE LA GARROTXA

El CASG és una entitat pública formada per l'Ajuntament d'Olot i el Consell Comarcal de la Garrotxa que es va crear l'any 1997. El CASG és l'entitat encarregada de la gestió dels serveis socials bàsics i especialitzats, així com també dels serveis d'atenció a la comunitat. A la seva missió, el CASG es defineix com:

[Una entitat pública, dinàmica, innovadora i compromesa, formada per un equip de professionals, que treballa bàsicament a la Garrotxa, gestionant i facilitant els serveis necessaris a les persones i a la comunitat, per millorar el benestar i contribuir a la cohesió social]

Al llarg dels més de deu anys d'història, el CASG ha anat redefinint la seva organització, per convertir-se en una organització dinàmica que continuament s'adapta a la realitat canviant de l'entorn per tal d'oferir un servei públic de qualitat i contribuir a millorar les condicions de vida dels ciutadans de la Garrotxa.

Gràfic 5. Organització del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa. 2014

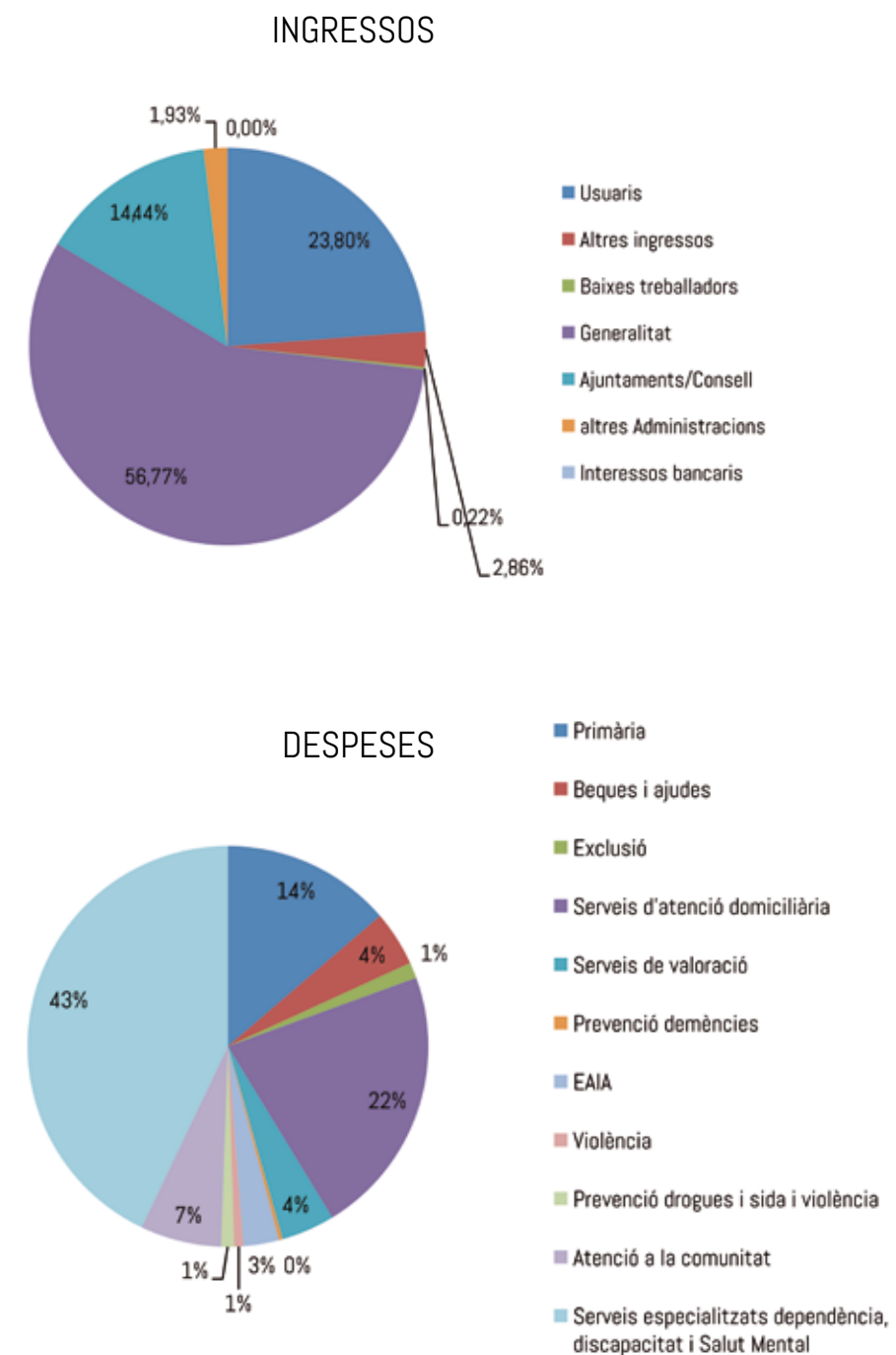

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Després d'un temps de treballar i d'una reflexió interna, els professionals de l'Àrea d'Atenció a les Persones i l'Àrea d'Atenció a la Comunitat veiem l'oportunitat de fer una organització per serveis amb la finalitat d'atendre el ciutadà des d'una perspectiva més integral. És per això que fa mig any que ens organitzem seguint aquest esquema que veiem al gràfic 5.

Pel que fa al pressupost del CASG, podem veure que els ingressos durant aquest exercici han estat de 8.248.778,79€, mentre que de les despeses realitzades han estat de 8.142.535,54€ (la diferència més important és deguda a regularitzacions de la gestió de la Residència Montsacopa).

Gràfic 6: Ingressos i despeses. Consorci d'Acció Social de la Garrotxa. 2014

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

En el marc del Pla estratègic 2011-2015, el CASG aprova els objectius anuals. S'elaboren els objectius estratègics i els més operatius. Pel que fa als primers, es tracta d'objectius d'especial rellevància per a la institució i que responen a la planificació estratègica del Consorci.

Trobareu explicitats aquests objectius al llarg de la memòria, segons l'àmbit a què pertanyen, tot i que alguns són de caràcter intern i general i, per tant, els relacionem:

1. Participar en l'avaluació del model d'integració social i sanitària de la Garrotxa i conèixer i fer el seguiment de les actuacions realitzades pel Pla interdepartamental d'atenció i interacció social i sanitària.
2. Sistematització dels espais de reflexió ètica.
3. Elaborar i implantar una eina d'autoavaluació i propostes per al desenvolupament professional dels tècnics del Consorci.
4. Millora de la comunicació interna.
5. Millora de procediments i programes informàtics.
6. Anàlisi de les demandes realitzades per ciutadans, per tal de millorar la resposta i l'atenció al ciutadà.

Altres aspectes d'important rellevància en l'estructura organitzativa són:

- El desplegament del **Pla de formació intern** per a professionals. S'han dut a terme 9 accions de formació institucionals, a banda de la formació específica de les diferents àrees i de la formació pròpia de cada professional. En total, s'han cursat 2.960 hores de formació, les quals equivalen a una mitjana de 47,54 hores per treballador.

- Una de les accions consolidades en el Pla de formació són les *sessions de transferència de coneixements (STC)*. Les STC són espais on un professional prepara una presentació sobre un projecte, servei o experiència que creu que pot ser d'interès per a la resta de professionals de l'organització. La valoració d'aquest espai és molt positiva tant per als ponents com per als assistents. Durant aquest any s'han fet 7 sessions sobre temàtiques diverses en les quals ha participat una mitjana de 14,86 professionals per sessió. Cal dir que la sala té una cabuda màxima de 22 assistents.

- L'**Espai de Reflexió Ètica als Serveis Socials** permet analitzar possibles dilemes ètics derivats de la pràctica de la intervenció social, amb la finalitat de millorar la qualitat de l'atenció, la promoció dels valors ètics i les bones actituds en la cura de les persones que s'atenen. La consolidació d'aquest espai es valora molt positivament.

- S'ofereix l'**Observatori Social** com una eina que ha de facilitar informació social als professionals de l'acció social, però també a la resta de professionals de la ciutat i a la ciutadania.

- La **cartera de serveis** s'està implementant com una eina de control de gestió dels serveis.

4. L'ATENCIÓ SOCIAL BÀSICA

El **Servei d'Atenció Social Bàsica** és la porta d'entrada al sistema de serveis socials. És un equip de professionals que atenen les necessitats socials bàsiques de les persones, famílies i grups. Els equips tècnics que presten aquest servei informen, orienten i assessoren cada persona en funció de les seves necessitats o problemàtiques; també intervenen en les situacions de risc social.

A Olot, els serveis bàsics d'atenció social disposen d'un servei d'acollida per a persones que accedeixen per primera vegada al servei. La resta de les persones s'atenen en funció del barri on viuen. En canvi, a la resta de la comarca el servei s'agrupa per municipis. Es tracta d'equips tècnics multidisciplinaris formats per un treballador/a social i un educador/a social.

[Seguint l'objectiu de millora de la qualitat del models dels Serveis Socials Bàsics, enguany s'han treballat les eines de valoració i diagnòstic amb la finalitat de poder realitzar uns bons diagnòstics, plans de treball i plans de millora]

Taula 4: Persones beneficiàries ateses pels serveis bàsics d'atenció social. Garrotxa. 2010-2014

Any	2010	2011	2012	2013	2014
Persones ateses	8.199	8.520	8.232	9.087	6.025

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

L'any 2014 el Servei d'Atenció Social Bàsica ha atès 6.025 persones, que corresponen a 2.549 nuclis de convivència. Si tenim en compte que la població de la Garrotxa és de 56.036 persones, el grau de cobertura⁵ de l'atenció social bàsica és del 10,75% de la població.

S'evidencia una davallada en el nombre de persones beneficiàries ateses pel servei que es deu a la implementació d'un nou programa informàtic per al tractament de les dades. Això ha fet que s'hagin treballat amb les dades recollides únicament el 2014 i que els expedients oberts abans no s'hagin comptat com a persones usuàries del servei.

Taula 5: Persones ateses pels serveis socials bàsics. Per sectors. Olot. 2014

Sector	2012	2013	2014	Tendència
Olot 1: Nucli Antic, Sant Ferriol i Sant Francesc	1.104 (21%)	1.246 (21%)	968 (25,4%)	↑
Olot 2: Sant Miquel i les Tries	1.178 (22%)	1.028 (17%)	668 (17,5%)	↑
Olot 3: Mas Bernat, Sant Cristòfor, Benavent, Les Fonts, el Triai i Batet	652 (12%)	825 (14%)	541 (14,2%)	↑
Olot 4: Bonavista, Pequín i Sant Roc	1.094 (21%)	1.033 (18%)	554 (14,5%)	↓
Olot 5: Eixample Malagarida, els Desemparats, Sant Pere Màrtir i la Caixa	614 (12%)	816 (14%)	448 (11,8%)	↓
Olot 6: Eixample Popular, Pla de Baix, el Morrot, Mas Baix, Pla de Dalt, el Xiprer i les Planotes, Vivende Garrotxa i Hostal del Sol	631 (12%)	916 (16%)	631 (16,6%)	↑
Total	5.273	5.864	3.811	

Font: elaboració pròpia del CASG

⁵ El grau de cobertura mostra l'impacte de l'atenció que fan els serveis socials bàsics respecte al total de la població de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials. Es calcula a partir del quocient entre el nombre de persones ateses pels serveis socials bàsics i el total de la població.

El grau de cobertura de l'atenció social bàsica de la comarca varia en funció dels municipis. Hi ha un terç dels municipis amb un percentatge superior a la mitjana comarcal i els que tenen un percentatge més elevat són Castellfollit de la Roca (17,5%), les Planes d'Hostoles (14,5%) i Sant Jaume de Llierca (14,3%).

Taula 6: Persones ateses pels serveis socials bàsics. Per municipi i per gènere. Garrotxa. 2014

Municipi	Persones beneficiàries	Nuclis de convivència	Dones	Homes	Grau de cobertura
Argelaguer	41	26	65,90%	34,10%	9,60%
Besalú	195	108	62,60%	37,40%	8,10%
Beuda	24	13	62,50%	37,50%	12,00%
Castellfollit de la Roca	177	76	55,90%	44,10%	17,50%
La Vall de Bianya	81	44	54,30%	45,70%	6,20%
La Vall d'en Bas	231	89	62,80%	37,20%	7,80%
Les Planes d'Hostoles	246	90	55,70%	44,30%	14,50%
Les Preses	142	59	60,60%	39,40%	8,00%
Maïà de Montcal	47	27	44,70%	55,30%	10,60%
Mieres	37	15	62,20%	37,80%	11,30%
Montagut i Oix	90	54	60,00%	40,00%	9,30%
Olot	3.811	1.550	58,40%	41,60%	11,20%
Riudaura	28	13	85,70%	14,30%	6,00%
Sales de Llierca	6	4	83,30%	16,70%	4,50%
Sant Aniol de Finestres	28	12	57,10%	42,90%	8,00%
Sant Feliu de Pallerols	136	49	60,30%	39,70%	10,10%
Sant Ferriol	15	10	53,30%	46,70%	6,30%
Sant Jaume de Llierca	116	57	57,80%	42,20%	14,30%
Sant Joan les Fonts	358	143	60,10%	39,90%	12,30%
Santa Pau	147	72	69,40%	30,60%	9,40%
Tortellà	69	38	62,30%	37,70%	8,90%
Garrotxa	6.025	2.549	59,10%	40,90%	10,80%

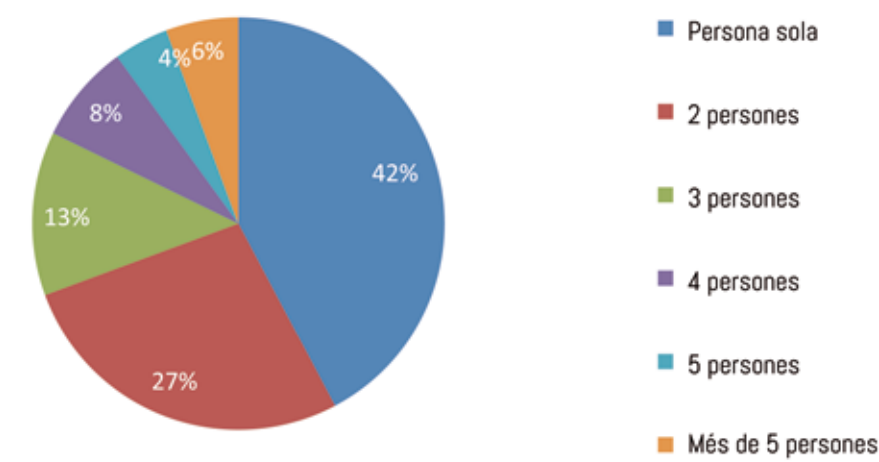
Font: elaboració pròpia del CASG

Les persones ateses pel Servei d'Atenció Social Bàsica, seguint amb la tendència dels anys anteriors, continua sent un nombre més elevat de dones, amb un 59,1%, enfront d'un 40,9% d'homes.

Per grups d'edat, s'ha incrementat el tant per cent de persones ateses majors de 85 anys. Hem de tenir en compte que els majors de 75 anys representen un 40,3% de les persones ateses pel Servei.

Finalment, en relació amb el perfil de les persones ateses, cal fer referència al tipus de nucli de convivència en el qual s'intervé. Continuem amb la tònica que el tant per cent més elevat de les persones que atenem viuen soles, seguides de les llars formades per dos i tres membres (gràfic 7).

Gràfic 7: Tipus de nucli de convivència atesos pels serveis socials bàsics. Nombres absoluts i relatius. Garrotxa. 2014

Font: elaboració pròpia del CASG

Les problemàtiques ateses pels serveis socials bàsics no han patit cap canvi substancial. En comparació amb el darrer any, continuen sent les més freqüents salut (29,8%), econòmiques (18,5%), mancances socials (16,9%) i laborals (16,3%).

Taula 7: Problemàtiques ateses pels serveis bàsics d'atenció social. Garrotxa. 2014

Problemàtica	Descripció	2012	2013	2014
Altres	Problemes legals d'estrangeria, etc.	1,80%	1,50%	1,70%
Aprenentatge	Dificultats d'aprenentatge escolar, absentisme o inadaptació escolar, analfabetisme, etc.	2,40%	2,80%	2,70%
Discapacitats	Disminució física, psíquica o sensorial, mobilitat reduïda, etc.	5%	7,50%	7,30%
Econòmiques	Persones sense ingressos, ingressos insuficients, deutes, administració deficient, etc.	16,40%	18%	18,50%
Habitatge	Amuntegament, desnonament, habitatge en condicions deficientes, etc.	4,70%	5,30%	4,80%
Laborals	Persones a l'atur, persones sense formació, treballs esporàdics, inadaptació laboral, etc.	13%	15,80%	16,30%
Mancances socials	Aïllament físic, indigència, mendicitat, transeünts, conductes asocials o delictives, etc.	17,50%	17,60%	16,90%
Salut i drogodependències	Demències, malaltia crònica, malaltia mental, alcoholisme, consum de drogues, ludopatia, etc.	28,60%	29,40%	29,80%
Sospita de maltractament	Econòmic, maltractament psíquic o físic abús sexual, etc.	2%	2,20%	2,00%

Font: Elaboració pròpia del CASG

5. LA PREVENCIÓ I ATENCIÓ A LES PERSONES EN SITUACIÓ D'EXCLUSIÓ SOCIAL I POBRESA

POBRESA I EXCLUSIÓ SOCIAL

Són dos conceptes que generalment s'utilitzen com a sinònims, però que tenen matisos diferents. La pobresa es defineix com la manca de recursos per satisfer necessitats bàsiques que influeixen en la qualitat de vida de les persones. En canvi, l'exclusió social supera el concepte de pobresa, en el sentit que no es defineix en termes purament econòmics, sinó que té en compte altres àmbits, com ara l'existència de xarxes relacionals (família, amics, etc), la participació social i política, la integració en la comunitat, entre d'altres.

[Aquest any, un dels temes més rellevants ha estat dissenyar una estratègia conjunta entre Habitatge, Ocupació i Serveis Socials per donar una resposta més adequada a les necessitats actuals]

Són diversos, doncs, els serveis, els recursos i les prestacions impulsats i/o gestionats des del CASG per tal de prevenir i actuar contra l'exclusió social i la pobresa.

LA RENDA MÍNIMA D'INSERCIÓ

La renda mínima d'inserció (RMI) facilita recursos econòmics a persones

sense ingressos per tal d'atendre les necessitats bàsiques. L'ajuda econòmica va acompanyada d'un pla de treball en el qual la persona beneficiària es compromet a una sèrie d'acords. Els serveis socials bàsics fan la proposta d'ajuda i el seguiment dels acords presos, però és el Departament d'Ocupació qui fixa els criteris i qui les concedeix.

El nombre de beneficiaris de la renda mínima d'inserció durant l'any 2014 a la nostra comarca és de 460 persones. Durant aquest any s'ha continuat, per part de la Generalitat, amb l'aprovació de les situacions que tenen una càrrega social important, i s'han denegat les que només presenten una problemàtica econòmica. S'han aprovat i prioritzat les que presenten una situació d'alt risc: desnonaments, violència de gènere, ingressos comunitats terapèutiques, problemàtica sanitària greu. Cal dir que amb els criteris de la Generalitat, no es cobreixen les famílies que no disposen d'ingressos mínims.

L'HABITATGE

Al llarg del l'any 2014 s'ha creat una comissió entre l'Oficina d'Habitatge de l'Ajuntament d'Olot i el Servei Bàsic d'Atenció Social (CASG) per tal de prioritzar les persones que necessiten un habitatge i valorar les possibles intervencions i respostes que es donen.

Hem pogut incorporar nous habitatges a la cartera d'habitatges socials, per a famílies que no disposen d'ingressos suficients per poder assumir el cost d'un lloguer.

La despesa realitzada pel CASG, dels pisos adreçats a persones en situació d'exclusió social, ha estat de 16.687€.

LES AJUDES D'URGÈNCIA SOCIAL

Les ajudes d'urgència social són prestacions econòmiques que tenen com a finalitat atendre necessitats puntuals, urgents i bàsiques, de subsistència, com ara l'alimentació, el vestit i l'allotjament. Les ajudes poden ser econòmiques, per exemple, per fer front a una despesa concreta o amb espècies materials, com ara aliments.

En total, el 2014 s'han atès 1.898 persones, i 5.990 persones s'han beneficiat del conjunt de les ajudes per a urgències socials. La despesa econòmica destinada a les urgències socials ha estat de 338.636,60€.

La despesa més important durant el 2014 s'ha destinat a alimentació, amb un 35,3% del total de la despesa, seguida d'altres com les derivades dels fills, que inclou activitats extraescolars, de lleure... amb l'objectiu de poder donar les mateixes oportunitats a tots els infants. S'evidencia, també, la situació de pobresa energètica en què es troben les famílies, i s'ha destinat un 16,8% de la despesa de subministres com el gas butà, llum, aigua. S'ha reduït el tant per cent destinat a habitatge, bàsicament perquè hem reduït la despesa de pensions, ja que hem pogut incrementar els pisos socials.

Taula 8: Despeses econòmiques destinades a les urgències socials. Cost anual i percentatge. Garrotxa. 2014

Concepte	Cost 2014	2014%	2013%	2012%
Habitatge (Ajudes per a lloguer, pensions, etc)	43.632,13	12,90%	13,77%	28,06%
Despeses derivades dels fills (Llar d'infants, casals, espleis, etc)	85.046,73	25,10%	21,51%	22,29%
Manutenció i àpats (Ajudes per aliments i roba)	119.445,77	35,30%	30,84%	26,50%
Subministres (butà, electricitat, etc)	56.817,58	16,80%	19,50%	10,22%
Farmàcia (Ajudes per a medicaments, bolquers, llet infantil, etc.)	13.058,44	3,90%	7,46%	5,43%
Transport (Desplaçaments, tiquets, etc)	14.316,73	4,20%	5,40%	4,65%
Altres (Salut, suport familiar, etc.)	6.319,21	1,90%	1,54%	2,85%
Total	338.636,59 €			

Font: Elaboració pròpia del CASG

CENTRE DE DISTRIBUCIÓ D'ALIMENTS (CDA)

El CDA és un servei adreçat a les persones i a les famílies que tenen dificultats econòmiques per cobrir de manera adequada les seves necessitats d'alimentació. El centre funciona des de finals de l'any 2010 i és possible gràcies a un conveni entre el CASG, la Diputació de Girona i Càritas, i actualment també Creu Roja.

L'atenció és els dimarts i els divendres, de 10 a 13h; i els dijous de 16 a 19h. Totes les persones beneficiàries vénen un dia i una hora concertada prèviament.

Durant l'any 2014 s'ha ampliat la franja d'atenció per tal de garantir que totes les persones que ho necessitessin poguessin gaudir del recurs amb un temps d'espera curt. El CDA compta amb el suport regular d'onze voluntaris que hi col·laboren de manera desinteressada. Totes les persones que accedeixen al Centre ho fan derivades pels serveis d'atenció social bàsica.

Aquest any s'ha pogut incorporar en els productes que s'ofereixen als usuaris la fruita i verdura. Els aliments que es distribueixen al CDA provenen de les aportacions dels ajuntaments, dels excedents d'aliments de la Unió Europea, de les donacions particulars, les que fan diferents empreses de la comarca i del recapte d'aliments. En funció de la situació econòmica, les famílies que accedeixen al centre han de fer una aportació econòmica simbòlica de col·laboració amb el Centre.

Durant l'any 2014, 2.348 persones han rebut alguns dels serveis que s'ofereixen des del CDA. El nombre de persones beneficiàries ha estat superior al del 2013.

Taula 9: Dades bàsiques del Centre de Distribució d'Aliments. Garrotxa. 2012-2014

	2012	2013	2014	2012-2014
Cistelles ⁶	2.626	3.386	3.659	39,30%
Unitats familiars	677	677	713	5,30%
Beneficiaris	2.213	2.135	2.348	6,10%

Font: Elaboració pròpia del CASG a partir de les dades del CDA

Les principals sol·licituds que s'han rebut han estat majoritàriament per a alimentació (3.659), butà (2408), bolquers (1.047) i llet infantil (455). Pel que fa a la tipologia de les famílies, un 27% estan formades per només un membre, un 19% per dos membres, un 14% per tres, un 13% per 4 i un 27% per cinc o més membres.

Una altra de les activitats que es porten a terme des del CDA és l'organització de tallers i cursos adreçats als beneficiaris del servei. Al llarg de l'any s'han fet 10 tallers amb la participació de 125 persones. Els tallers han estat consells per a l'estalvi familiar (previsió i comptabilitat), alimentació i cuina econòmica i saludable, habilitats personals per fer front a la crisi econòmica, remeis casolans, arranjament bàsic de la roba, reparacions de la llar, alimentació infantil, com llegir la documentació domiciliària (contractes i rebuts), manteniment i estalvi energètic.

Un any més hem organitzat, conjuntament amb Càritas, Creu Roja i Banc dels Aliments, el **Gran Recapte d'Aliments**.

En aquesta edició es van recollir 41.611 quilos d'aliments, dels quals 31.006 van ser recollits a través de la jornada a Olot i 10.605 a través de la campanya que es va fer amb la resta dels municipis de la comarca i amb entitats, serveis privats, escoles, etc. des del mes de novembre del 2014 i fins a finals del mes de gener del 2015. El nombre d'aliments recollits en les quatre darrers edicions ha anat augmentant de manera important.

⁶ Per evitar confusions, considerem oportú aclarir que les cistelles que es distribueixen des del CDA estan formades per productes de primera necessitat, sobretot, d'alimentació i higiene.

Taula 10: Evolució del nombre de quilos d'aliments recollits a la Gran Recapte. Garrotxa. 2011-2014

2011	2012	2013	2014
23.194	32.638	39.085	41.611

Font: Elaboració pròpia del CASG a partir de les dades del CDA

Una de les grans virtuts del Gran Recapte de la Garrotxa és, a banda de la quantitat d'aliments que es recull, la gran implicació de persones que col·laboren en l'organització de l'acte, establiments comercials, empreses i entitats de manera desinteressada. En aquesta ocasió es van implicar més de 280 persones col·laboradores, es va reforçar el suport per al transport amb entitats i empreses, i es van habilitar 16 punts de recollida a Olot durant un dia i 64 a diferents espais dels 20 municipis de la comarca. La campanya és, també, una oportunitat magnífica perquè les persones que col·laboren i les entitats estableixin lligams i relacions que reforcen la seva tasca.

PROJECTE SUPORT A LES NECESSITATS D'ALIMENTACIÓ INFANTIL

L'objectiu del projecte és cobrir les necessitats d'alimentació, durant l'estiu, dels infants i adolescents les famílies dels quals tenen uns ingressos inferiors a 426€ fixos mensuals, i, si escau, oferir un suport a les famílies per treballar hàbits d'alimentació.

Després de la valoració tècnica, es fa la signatura d'un document amb els compromisos de les dues parts en què la família usuària es compromet a utilitzar l'assignació econòmica exclusivament per a la compra d'aliments frescos i el consorci es compromet a pagar part de l'alimentació i el treball de suport al domicili per part del Consorci.

Se n'han beneficiat 42 famílies amb un total de 105 infants; 30 d'aquestes famílies resideixen a Olot i la resta a pobles de la comarca. Les famílies són de nacionalitat gambiana, marroquina, sud-americana i espanyola. La valoració del projecte ha estat molt positiva tant per les famílies com per part de l'educadora.

EL MENJADOR SOCIAL

El menjador social és un servei per a persones amb greus necessitats socials i de subsistència que els proporciona de forma temporal àpats elaborats. Està finançat per l'Ajuntament d'Olot i el Dipsalut a través del programa Salut i Crisi. Està obert de dilluns a divendres i té una capacitat de 30 places.

Durant el 2014 s'ha atès a un total de 37 usuaris i s'han servit prop de 4.200 àpats. S'han registrat 25 usuaris nous i se n'han donat 24 de baixa. Cal destacar que no tenim persones en llista d'espera, sinó que atenem totes les necessitats detectades.

Taula 11: Dades bàsiques del menjador social. Olot. 2011-2014

	2011	2012	2013	2014
Persones ateses	33	49	34	37
Total d'àpats oferts	3.702	4.779	4.172	4.200

Font: Elaboració pròpia del CASG

Gràcies a una curada elaboració d'unes dietes setmanals, s'ha aconseguit la millora tant física com metabòlica d'alguns usuaris que presentaven certs problemes de salut, com ara alts nivells de colesterol, obesitat, diabetis, disminució de pes o hipertensió. També es valora l'espai de menjador social com un lloc de relació.

S'ha iniciat el treball amb la Taula de Pobresa, un espai de treball entre l'Administració i les entitats socials de la comarca que pretén definir maneres diferents i col·laboratives d'afrontar la situació actual de pobresa d'algunes persones. Aquest any s'ha començat a treballar per definir un nou model de menjador social dins un programa més ampli d'exclusió social. En aquest model es pretén que s'incloguin aspectes com la participació activa dels usuaris del menjador social per tal que sigui un servei més integral i comunitari i que respongui més a les necessitats de les persones usuàries.

SERVEI DE DUTXA I BUGADERIA

És un servei que ofereix la possibilitat de dutxar-se i de rentar la roba a persones que no tenen cobertes les necessitats bàsiques al domicili. Durant l'any 2014 hi han accedit 24 persones (18 homes i 6 dones), i en total s'han fet 329 serveis de dutxa i 303 de bugaderia. Malgrat que el nombre de persones que han utilitzat el recurs és el mateix que el 2014, la utilització del servei ha estat molt més freqüent gràcies a l'ampliació de dies d'obertura.

L'ATENCIÓ ALS TRANSEÛNTS

Finalment, cal fer referència als serveis adreçats a les persones transeünts, els quals poden ser atesos a partir de la detecció de Càritas, la Policia Municipal i el CASG. Aquest 2014 s'han atès 61 persones, de les quals 33 han estat derivades per la Policia, 1 de Càritas i 27 pel CASG. Se'ls ha facilitat un total de 78 serveis: 20 nits de pensió, 31 bitllets d'autobús, 27 alimentació.

Menjador social (avinguda Girona, 66)

6. L'ATENCIÓ ALS INFANTS, ADOLESCENTS, JOVES I LES SEVES FAMÍLIES

La promoció del benestar i la qualitat de vida dels infants, adolescents i les famílies continua sent un dels objectius prioritaris del CASG. A nivell local, el marc del **Pla per a la infància i l'adolescència** dota d'instruments de planificació de les polítiques adreçades a la infància i a l'adolescència, així com també a les famílies, i aquest ha estat el primer any de desenvolupament d'aquest pla.

Espai Famílies (c/ Estires, 5)

[Durant l'any 2014 s'ha creat l'Espai Famílies. És un servei preventiu i de tractament que intervé amb infants, adolescents, joves i famílies, i que compta amb un equip de professionals especialitzats en atenció a famílies de risc social. S'han atès 300 nuclis familiars, des dels diferents serveis]

ESPAI FAMÍLIES: INFÀNCIA, ADOLESCÈNCIA, JOVES I FAMÍLIES

El **Servei 0-3** és un servei d'intervenció social i educativa amb famílies amb fills de 0 a 3 anys que presenten unes mancances socials, educatives, econòmiques i personals. Qualsevol mancança que pateixin els infants en aquest moment evolutiu pot repercutir en el seu desenvolupament posterior. Per això és important intervenir-hi al més aviat possible per tal d'evitar futures situacions de risc. L'any 2014 s'han atès 67 famílies, la majoria de les quals han rebut un seguiment directe. D'aquestes, 27 famílies presenten un alt risc social, 27 famílies un risc moderat i 13 famílies un risc lleu.

S'han atès 11 famílies provinents de poblacions de la comarca. La resta resideixen a Olot. S'han incrementat les intervencions a domicili per poder fer una atenció més intensiva i una bona detecció.

Un dels aspectes importants del Servei 0-3 és poder oferir un espai d'atenció tranquil i agradable a aquells pares i mares i llurs infants que presenten mancances o que es troben en situacions de necessitat i/o demanen assessorament o informació. És en aquest sentit que s'ofereix l'Espai Nadó, un recurs del Servei 0-3 que funciona tots els dilluns al matí. L'**Espai Nadó** ha estat utilitzat, periòdicament durant el 2014 per 39 famílies.

Taller de massatges en el Servei 0-3

Es continua oferint a les famílies l'**itinerari maternoinfantil**, en què es treballen en grup temes d'autoestima, habilitats parentals, l'autonomia personal dels pares i la vinculació pares-fills.

El **Centre Obert** ha tingut una nova estructura al llarg del 2014. Es va ampliar l'atenció a la franja de 12 a 16 anys, i s'han atès en aquest grup 10 adolescents. Es valora que era una necessitat real poder oferir un espai de treball en aquesta franja d'edat. És un servei diürn adreçat a menors d'entre 4 i 16 anys en situació de risc

social i a les seves famílies. S'ha diversificat l'atenció al risc social, fent incidència en el caràcter preventiu; per això s'han atès famílies de risc moderat. Poden accedir-hi famílies que prèviament ja han estat ateses pels serveis bàsics d'atenció social, amb un diagnòstic del risc social. A través d'un projecte educatiu individual amb els infants i adolescents, es pacten uns objectius a treballar per tal de reduir les situacions de risc i millorar la situació familiar.

El 2014, el Centre Obert ha atès 30 infants i adolescents i les seves famílies. S'han realitzat 22 entrades al servei. La majoria de famílies són d'Olot, i s'han atès 9 famílies de comarca. Destaquem que la majoria de famílies ateses al Centre Obert són parelles amb fills, tot i l'existència de famílies amb separacions conflictives que comporten més dificultats i una major intensitat del treball.

Les activitats socioeducatives s'han centrat, sobretot, en el foment de l'autonomia personal, la salut, la participació en activitats de lleure i esport, entre d'altres.

Activitats amb els participants del Centre Obert

El **Servei Joves** s'adreça a joves de 16 a 24 anys que es troben en situació de risc o fragilitat social. L'objectiu és prevenir l'exclusió social i disminuir les problemàtiques socials que presenten, com dificultats en les relacions familiars, fracàs escolar, consum de tòxics, baixa autoestima, poca tolerància a la frustració. S'ofereix un acompanyament educatiu orientat a la promoció de l'autonomia, de les habilitats socials, a la formació i a la inserció laboral.

Al llarg de l'any s'ha treballat amb 125 joves, cosa que vol dir que s'ha incrementat l'atenció de joves respecte de l'any anterior. El perfil dels joves atesos és:

- La majoria són nois (78%).
- La majoria tenen entre 18 i 20 anys.
- El 60% tenen nacionalitat espanyola.
- El 63% no acredita l'ESO (Educació Secundària Obligatoria).

Pel que fa a la seva situació formativa i laboral, cal destacar que:

- El 40% no disposen d'ocupació ni formació.
- Un 32% estan estudiant (ESO, grau mitjà o grau superior).

Es treballa a partir de diferents programes i projectes:

BEQUES PER A ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

Un total de 34 joves han estat becats parcialment per tal que participin en activitats diverses, sobretot en activitats esportives. Aquest programa ajuda el jove a adquirir uns hàbits saludables i a adquirir responsabilitats. Es fa un seguiment específic amb cadascun d'ells.

BRIGADILLA JOVE

Es tracta d'un programa a través del qual els joves fan activitats com ara pintar, netejar, reparació d'habitatges. L'objectiu és poder observar i valorar les seves qualitats i capacitats a l'hora de treballar. S'han realitzat 7 actuacions i hi han participat 27 joves.

PROJECTE TREBALLEM

Col·laboració amb l'empresa Rocatomba SL per tal que els joves puguin treballar esporàdicament i, per tant, visquin la seva primera experiència laboral. A més, se'ls fa un retorn per tal que puguin millorar els seus hàbits laborals. S'ha fet una actuació i hi ha dos joves que formen part de la plantilla laboral de forma fixa.

ESPAI OBERT

És un espai que ha entrat en funcionament el 2014: els joves poden assistir-hi sense cita prèvia, i és un espai perquè s'hi sentin còmodes, i relaxats, i on es puguin crear espais de relació i de compartir experiències amb altres joves. També se'ls ofereix orientació i assessorament. La mitjana d'assistència setmanal és de 10 a 12 joves, amb un total de 47 joves durant tot l'any.

Participant al projecte Brigadilla Jove

Joves participant a l'Espai Obert

PROJECTE COMPARTEIX

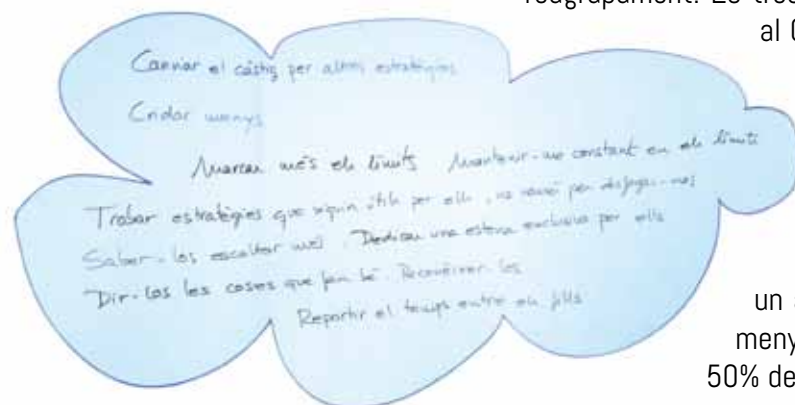
Projecte organitzat per CASG, SOIL-IMPO (Ajuntament d'Olot) i Càritas amb el finançament del DipSalut, dirigit a persones majors d'edat sense ocupació. Es treballa a partir de les potencialitats i capacitats individuals dels participants amb la finalitat que cadascú elabori i realitzi un mestratge a la resta de participants. Hi han participat dos joves del servei.

El **Servei de Suport Familiar** dona un suport transversal a tots els serveis de l'espai famílies i també als serveis socials bàsics i a l'equip d'atenció a la infància i adolescència.

S'ha implementat al llarg del 2014, i ofereix una atenció psicoeducativa i terapèutica a les famílies amb l'objectiu de prevenir la desprotecció infantil, promoure les relacions positives dins la família i la parentalitat positiva. L'atenció es fa individualment amb les famílies, i grupal, amb sessions adreçades a pares i mares per treballar les capacitats parentals. S'han atès 81 famílies.

Dins aquest servei hi ha el **projecte Vaivé**, d'acompanyament al procés de reagrupament familiar. Aquest servei està obert a tota la població, dirigit a famílies que han viscut un procés de reagrupament, i té un caràcter preventiu sobre els possibles conflictes familiars i situacions de risc que puguin sorgir des del reagrupament. Es treballa coordinadament amb l'Oficina d'Atenció

al Ciutadà de l'Ajuntament d'Olot, Institut Municipal d'Educació (IME), Ensenyament, Habitatge i Serveis Socials, per poder detectar les famílies. S'han atès 17 famílies. La meitat de les famílies ateses són monomarentals, i es considera que són especialment vulnerables pel fet que només hi ha un adult responsable dels infants i disposen de menys ingressos econòmics per nucli familiar. Un 50% de les famílies ateses són d'origen hondureny.

Material educatiu utilitzat en una dinàmica del projecte

Al novembre de 2014 es va posar en funcionament l'**Espai pares+fills**, amb l'objectiu de millorar el benestar dels infants i les seves famílies partint de la capacitat parental i a través d'un espai d'intervenció que permeti als pares i mares traslladar a la seva vida quotidiana els coneixements i habilitats adquirides. S'han atès quatre famílies i un total de 14 persones. L'atenció és una tarda setmanal, i s'organitza en tres espais d'intervenció: els deures, el berenar i el joc/activitat.

L'**Espai Larai** és un esplai diari per a infants de 6 a 16 anys del barri de Sant Miquel i les Tries. Amb els anys ha esdevingut un referent per als participants i les seves famílies, un lloc on aprendre, divertir-se i compartir.

Es treballen, sobretot, els hàbits d'estudi, la convivència i l'educació en valors, amb els infants i les famílies. Durant aquest any s'ha ampliat l'atenció a adolescents fins a 16 anys, a partir de l'aula de deures, on se'ls ofereix un espai on poden rebre un suport acadèmic, el material necessari i un ambient adequat que els permeti poder realitzar les seves tasques. Durant el curs 2013-2014 s'han atès 101 infants, 87 en l'esplai diari i 14 en l'aula de deures.

El Larai també ha dut a terme activitats a l'estiu durant el mes de juliol. De manera paral·lela al treball amb els infants i les famílies, s'han organitzat activitats de barri, com ara les activitats de Nadal, la Quina Infantil i la Castanyada, entre d'altres. A més, s'han fet activitats per millorar la percepció social dels infants entre els veïns del barri.

El **Grup d'Esplai Diari Garbuix** és gestionat per l'entitat Esplais de la Garrotxa. Aquest grup d'esplai treballa per a la prevenció de determinades situacions o conductes i, per tant, educa d'una manera integral l'infant que assisteix diàriament al recurs. Aquesta acció integral va des de la seva formació acadèmica fins a adquirir determinades habilitats socials.

Així s'afavoreix la integració i la convivència, la socialització i l'educació en el lleure dels infants d'edats compreses entre 6 i 14 anys. Els infants estan repartits en 5 grups en funció de l'edat. Al llarg del curs 2013-2014 hi han participat 147 infants i adolescents. El 45% dels participants provenen del barri antic.

El **Projecte Lectura** és la resposta a la detecció de les dificultats lectores. Aquest projecte funciona amb la participació de voluntaris, la tasca principal dels quals ha estat acompanyar la lectura d'un infant, contribuir a ajudar-lo a gaudir de la lectura i d'alguna manera esdevenir un referent lector.

Participants al Larai

Participants al Garbuix

Aquest estiu es va mantenir l'activitat de l'Esplai els matins del mes de juliol, amb el **Projecte Estiu**, per afavorir una continuïtat dels hàbits adquirits dels infants durant el curs escolar.

El **programa de Beques extraescolars** ha ofert 166 beques, amb un cost de 26466,86€, per a activitats extraescolars per a infants i adolescents amb necessitats econòmiques i socials. L'objectiu és incidir en la igualtat d'oportunitats de tots els infants, adolescents i joves, i per donar resposta a les necessitats educatives i socials detectades. Cada any s'incrementen les dades d'infants, adolescents i joves beneficiaris de beques, ja que es valora molt positivament la seva participació a les activitats.

Projecte Lendujaha Siré (bones mares)

Projecte de col·laboració entre el CASG i l'Escola Malagrida. El curs 2009-2010 es va començar un treball coordinat per detectar quines dificultats es donava a l'escola amb el col·lectiu gambià.

S'adreça a un grup de mares d'origen gambià i consisteix en un taller setmanal que consta d'una part d'alfabetització i una altra de socioeducativa. L'objectiu és atendre algunes de les dificultats entre les famílies i l'escola: aquest any ha estat centrat en temes de salut i habilitats parentals.

Durant el curs 2013-2014 hi han participat 15 mares, la mitjana de participació ha estat de 8-9 mares per sessió. Les sessions es van realitzar dins l'entorn escolar. Després de dos cursos en funcionament, el projecte va finalitzar el juny de 2014, i es va valorar que havia permès un acostament entre les mares i la vida diària de l'escola, i la disminució dels conflictes entre família i escola.

EAIA: L'EQUIP D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

L'**Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA)** és un servei especialitzat d'atenció a la infància i a l'adolescència en situació de risc social o desemparament, així com les seves famílies. L'EAIA estudia les situacions d'alt risc detectades i proposa les mesures més adequades. L'EAIA de la Garrotxa és un servei supracomarcal, ja que també treballa al Pla de l'Estany, al Ripollès i a la Cerdanya. Les dades d'aquesta memòria, però, només fan referència a la intervenció feta a la Garrotxa.

S'ha intervingut amb 53 casos, 10 dels quals són de nova obertura, i 18 s'han tancat. El nombre de casos en curs a finals de 2014 és 35. S'ha mantingut el nombre de casos oberts de l'any anterior. La franja d'edat majoritària dels casos oberts és de 5 a 12 anys.

La majoria de casos són situacions de negligència (desatenció cap als fills, manca de cura de les necessitats bàsiques, greus mancances de capacitats parentals) i maltractament psicològic. Dels casos oberts el 2014, n'hi ha un 22% en estudi, pendents de valoració.

La majoria dels casos de seguiment de l'EAIA estan acollits en família extensa (oncles o avis) i en centres residencials.

Una de les funcions de l'EAIA és la prevenció de situacions d'alt risc i la separació dels infants i adolescents del nucli familiar. Es realitza un treball coordinat amb els Serveis Bàsics d'Atenció Social per tal de treballar preventivament pos-

sibles nous casos, així com fer un seguiment d'altres casos en curs. Aquest any, s'ha valorat la situació de 32 famílies en els espais d'assessorament.

SERVEI D'INFORMACIÓ I ASSESSORAMENT A LES DONES (SIAD)

El CASG gestiona el SIAD comarcal a través de l'entitat Identitats. El SIAD és un servei que ofereix informació, orientació i assessorament en tots aquells aspectes relacionats amb la vida de les dones. Com a part important de la tasca hi ha el programa de suport psicològic i jurídic en casos de violència domèstica.

Durant l'any 2014 s'han atès 251 persones de forma presencial i directa. El format d'atenció ha estat individual i/o grupal en funció de les necessitats. De les persones ateses, un 97% són dones i un 3% són homes. El SIAD és un servei dirigit a dones i només atén homes quan aquests han patit una situació de violència i/o agressió. El tipus d'atenció que s'ha realitzat ha estat:

Participació activitats grupals (tallers empoderament, curs autodefensa, ioga, acompanyament voluntari.)	59%
Atenció psicològica	37%
Assessorament jurídic	31%
TAM (Teleassistència Mòbil)	2%

Aquest any és molt significatiu el fet que s'arribi gairebé al mateix percentatge de persones derivades per Serveis Socials (40%) que per iniciativa pròpia (41%). Valorem que això està directament lligat als tallers d'empoderament.

Tallers d'empoderament dirigits a dones. L'objectiu d'aquesta proposta és generar espais on les dones de la comarca s'atreveixin a provar i a investigar amb si mateixes i amb d'altres. Pretén ser una fórmula normalitzadora en el sentit que no requereix estar vinculada a cap servei concret de la xarxa social ni a cap situació personal determinada. "Perquè vull, perquè em comprometo amb mi mateixa.". En aquesta línia es vol oferir i crear espais de formació, autoconeixement i autocura, oberts a la població femenina, en què cada una ha de decidir per cada taller si vol participar o no i com ho vol fer. D'aquesta manera no és necessari assistir a tots els tallers proposats ni fer-ho de forma regular. Cada taller implica una decisió conscient de voler-hi participar, i per tant, de dedicar-se un temps i un espai a una mateixa. Han participat en els tallers un total de 112 dones; d'aquestes, 29 havien estat ateses pel SIAD el 2014, i 17 en anys anteriors.

El **Projecte d'acompanyament voluntari** per a aquelles situacions que requereixen un acompanyament a les persones ateses des del servei psicològic i que els professionals no poden donar. En aquest projecte l'objectiu és crear una petita xarxa de persones voluntàries per fer acompanyaments i/o donar suport puntualment a persones en situacions de dificultat.

Participants als tallers organitzats per el SIAD

En aquests moments la disponibilitat de les persones voluntàries ha canviat i s'està treballant per tornar a activar el projecte amb noves voluntàries. La proposta per seguir treballant és vincular aquest voluntariat a la xarxa de dones que està creada als tallers d'empoderament.

Un altre servei de protecció a la víctima de violència de gènere és el **Servei de Teleassistència Mòbil (TAM)**, mitjançant un aparell que comunica la víctima amb els cossos de seguretat en cas de risc imminent. S'han activat 7 aparells TAM.

Formació a professorat. A petició de l'equip de l'IES Bosc de la Coma es va realitzar una formació dirigida al professorat amb l'objectiu de treballar eines i aspectes relacionats amb les situacions de violència entre iguals que es troben al centre en la seva tasca diària. En aquesta formació van participar 17 persones, 15 de les quals pertanyien a l'equip docent de l'IES Bosc de la Coma.

SERVEIS DE PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA, DROGODEPENDÈNCIES I EDUCACIÓ AFECTIVA I SEXUAL

El Servei de mesures educatives alternatives a la sanció administrativa (SMEASA)

És un programa que es desenvolupa coordinadament amb Mossos d'Esquadra, Policia Local i CASG. Aquest servei ofereix una alternativa a la sanció administrativa imposada als infractors menors d'edat per tinença o consum de tòxics, a partir d'un programa d'activitats que consisteix en entrevistes amb el menor i els pares, formació sobre drogues i entrenament d'habilitats educatives familiars, orientades al no-consum o a la reducció dels riscos del consum. Hi han participat 7 menors i els seus pares de manera voluntària, que l'han valorat de manera molt positiva, i que corresponen a un 90 % de les denúncies efectuades.

El **Servei educatiu de mesures alternatives (SEMA)** es porta a terme en situacions d'infracció del reglament de règim intern per consum de drogues dins el centre educatiu o quan l'alumne/a hagi consumit o pateixi els efectes del consum. S'ha mantingut la intervenció a l'IES Garrotxa, on s'han atès 5 alumnes, amb una valoració positiva, que permetrà millorar el servei i la qualitat del servei en la projecció a altres centres de secundària.

Els **tallers de prevenció** de la violència, la drogodependència i d'educació afectiva i sexual a escoles de primària i instituts d'educació secundària pretenen ser una eina de prevenció i de consciència d'aquests temes entre els infants i adolescents, a partir d'un entorn molt proper, el centre educatiu. Dins el programa de gènere i violència s'ha treballat amb el format de TEATRE-FÒRUM, per a alumnes de secundària. La valoració dels tallers per part del professorat i l'impacte que tenen en la consciència dels alumnes és positiva.

Taula 12: Accions de prevenció de la violència, drogodependències i educació afectiva i sexual. Garrotxa. Curs 2013-2014

	Educació afectiva i sexual		
	Drogues	i sexual	Violència
Escoles i instituts participants	6	15	18
Nombre de tallers impartits	77	63	82
Alumnes	1571	1198	2109

Font: Elaboració pròpia CASG

7. LA PROMOCIÓ A L'AUTONOMIA I L'ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA I LA DISCAPACITAT

[Durant el 2014, s'ha posat en funcionament un nou equip de valoració a la discapacitat (CAD) que valora les sol·licituds de 5 comarques (Pla de l'Estany, Ripollès, Cerdanya gironina, Selva i Garrotxa). La incorporació d'aquest nou equip de valoració de la discapacitat ha comportat canvis en el funcionament de l'equip de valoració de la dependència (SEVAD) i ha permès unificar una part de les valoracions que realitzen ambdós equips]

ACCÉS ALS RECURSOS DE LA LLEI DE PROMOCIÓ DE L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA

Per poder accedir a les prestacions i/o serveis previstos en la Llei de promoció de l'autonomia i atenció a la dependència han de presentar una sol·licitud, s'ha de valorar el seu grau de dependència i han de disposar d'un programa individual d'atenció (PIA), en el qual es concreta el tipus de recurs que l'Administració assigna a la persona sol·licitant.

El 2014 s'han rebut 320 sol·licituds de persones o famílies que volen accedir als recursos de la Llei. S'han valorat, en total, 318 persones, que són les persones que al llarg del 2014 han obtingut una valoració oficial del seu grau de dependència. A més, s'han realitzat 104 programes individuals d'atenció (PIA), els quals concreten els recursos que rep cada persona dependent.

Any	Sol·licituds tramitades	Sol·licituds Valorades	PIA realitzats	Modificacions PIA
2007	430	317	0	0
2008	894	560	417	25
2009	950	997	776	124
2010	863	865	657	239
2011	784	827	487	358
2012	566	646	441	444
2013	399	443	162	396
2014	320	318	104	238

Font: Elaboració pròpia del CASG

En general, doncs, el 2014 s'ha produït un descens en les demanades vinculades a la promoció de l'autonomia i l'atenció a la dependència, com en els últims 4 anys. Les sol·licituds tramitades han disminuït un 20%, les sol·licituds valorades han disminuït un 28% i els PIA realitzats, un 36%. El principal motiu que explica aquesta disminució són les **noves instruccions** del Departament de Benestar Social i Família aplicades l'any 2012, que provoquen restriccions importants en aspectes com l'entrada al sistema de les persones amb dependència moderada, desaparició dels nivells de dependència, canvis en la intensitat i les quantitats de les prestacions, supressió de la prestació vinculada al servei de residència, etc.

Taula 13: Dades bàsiques sobre l'accés als recursos de la Llei de dependència. Garrotxa. 2007- 2014

D'acord amb les sol·licituds de dependència valorades a la comarca de la Garrotxa entre el 2007 i el 2014, el 40% de les persones tenen gran dependència, el 38% dependència severa i el 18% dependència moderada. La resta són persones a qui s'ha valorat com a no dependents en un 4% del total.

El 66% de les persones valorades l'any 2014 són dones, mentre que el 34% són homes; per altra banda, el nombre de valoracions fetes a centres residencials només representa un 11%.

Per últim, el principal col·lectiu valorat per la dependència han estat persones de més de 65 anys amb problemàtica cognitiva en un 49% del total de valoracions realitzades.

Taula 14: Sol·licituds de dependència valorades. Municipis de la Garrotxa, 2014

	Total valorades	Grau 1		Grau 2		Grau 3		No dependent
		Grau 1 Nivell 1	Grau 1 Nivell 2	Grau 2 Nivell 1	Grau 2 Nivell 2	Grau 3 Nivell 1	Grau 3 Nivell 2	
Argelaguer	2	1	0	0	0	1	0	0
Besalú	10	1	2	3	1	1	2	0
Beuda	1	0	0	1	0	0	0	0
Castellfollit de la Roca	12	1	2	3	2	2	1	1
Beuda	1	0	0	1	0	0	0	0
Les Planes d'Hostoles	11	2	2	2	1	3	0	1
Les Preses	3	0	0	1	1	0	0	1
Maià de Montcal	1	0	0	0	0	0	0	1
Mieres	1	0	0	1	0	0	0	0
Montagut i Oix	9	1	0	4	0	2	1	1
Olot	209	29	18	67	23	42	13	17
Riudaura	1	0	0	0	1	0	0	0
Sales de Llierca	0	0	0	0	0	0	0	0
Sant Aniol de Finestres	1	0	0	0	1	0	0	0
Sant Feliu de Pallerols	3	0	0	2	1	0	0	0
Sant Ferriol	1	0	0	0	0	1	0	0
Sant Jaume de Llierca	5	0	3	1	0	1	0	0
Sant Joan les Fonts	19	5	3	8	1	2	0	0
Santa Pau	7	1	0	3	1	1	1	0
Tortellà	3	0	1	0	0	1	0	1
La Vall de Bianya	5	1	0	2	0	1	1	0
La Vall d'en Bas	14	2	2	3	1	3	2	1
TOTALS	318	44	33	101	34	61	21	24

Font: Elaboració pròpia del CASG

El recurs majoritari per a persones dependents de la nostra comarca és la **prestació vinculada a un familiar cuidador**, seguit de la residència, el servei d'ajuda al domicili i el centre de dia i la teleassistència, entre d'altres.

SERVEI DE VALORACIÓ DE LA DISCAPACITAT

El nombre de valoracions de discapacitat de la comarca de la Garrotxa durant l'any 2014 han estat 237, i el 63% correspon a primeres sol·licituds, mentre que el 37% són revisions.

Les persones ateses pel Servei de Valoració de Discapacitat són majoritàriament homes (a la inversa del Servei de Valoració de la Dependència); concretament, el 55% de les valoracions són homes, 130; mentre que el 45% són dones, 107.

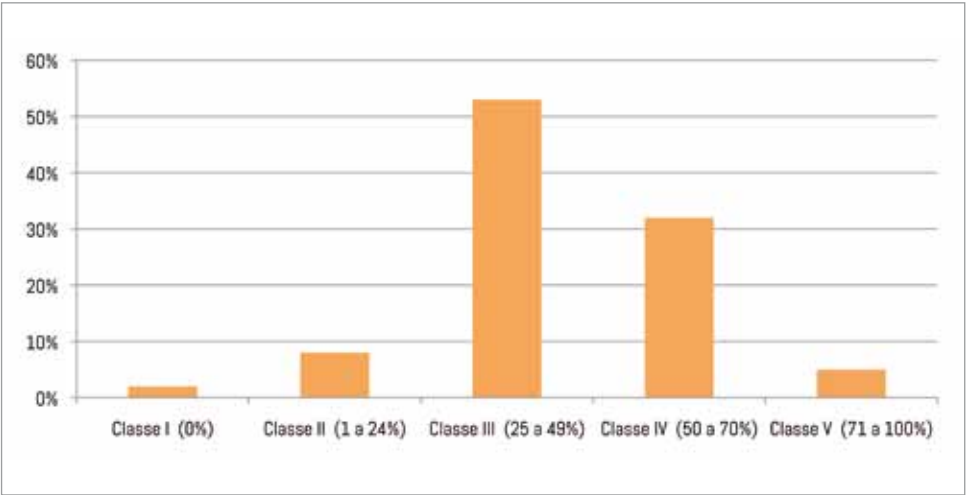
El tipus principal de valoracions han estat per discapacitats físiques/sensorials amb un 62%; un 13% han estat per discapacitats psíquiques (disminuïts i malalties mentals), mentre que el 25% de les valoracions presentaven tant discapacitats físiques com psíquiques. La principal classe de discapacitat de la comarca de la Garrotxa és la III entre 25% i 49%.

Taula 15: Nombre i tipologia de discapacitats valorades, per municipis. Garrotxa. 2014

	0% CLASSE I	1 a 24% CLASSE II	25 a 49% CLASSE III	50 a 70% CLASSE IV	71 a 100% CLASSE V	TOTAL
Argelaguer			1			1
Besalú		2	3	3		8
Castellfollit de la Roca		1	2	2		5
Maià de Montcal			1			1
Mieres			1			1
Montagut		1	1	2	2	6
Olot	4	9	84	47	7	151
Les Planes d'Hostoles			4	1	1	6
Les Preses		1	1	5		7
Riudaura			1			1
Sant Esteve d'en Bas		1	3	1	1	6
Sant Feliu de Pallerols		1	5	1		7
Sant Ferriol			2			2
Sant Jaume de Llierca			1	2		3
Sant Joan les Fonts		4	5	5		14
Santa Pau			4	1		5
Tortellà			1	1		2
Vall de Bianya			1	3	1	5
Vall d'en Bas			4		1	5
Total	4	20	125	76	12	237

Font: Elaboració pròpia del CASG

Gràfic 8: Sol·licituds segons tipus de discapacitat. Garrotxa. 2014

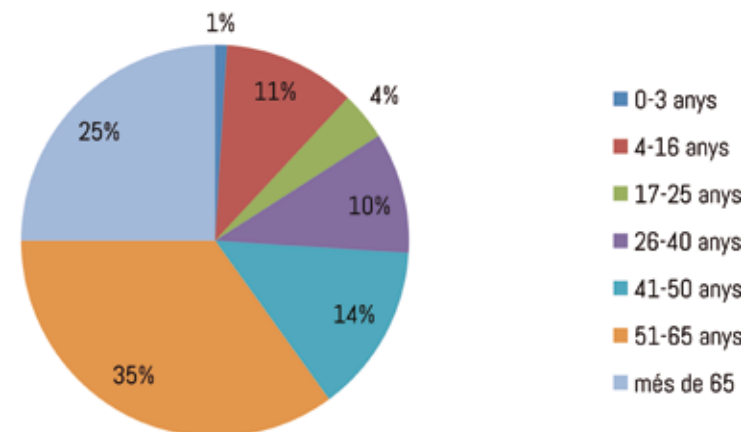

Font: Elaboració pròpia del CASG

Per grups d'edat, la majoria de persones valorades tenen entre 51 i 65 anys (35%), seguides de les de més de 65 anys (25%). Hem de remarcar que el grup d'edat de 0 a 3 anys són valorats per l'equip de valoració de la discapacitat especialitzat de Girona; per tant, les dades d'aquest grup d'edat no són representatives.

Cal destacar, també, que mentre que en el grup d'edat de més de 51 anys es valora principalment les discapacitats físiques, el grup d'edat entre 4 i 25 anys són valoracions per discapacitats psíquiques.

Gràfic 9: Sol·licituds segons edat de persona. Garrotxa. 2014

Font: Elaboració pròpia del CASG

SERVEIS AL DOMICILI

Els serveis al domicili permeten, bàsicament, que les persones amb dependència i les seves famílies puguin continuar vivint a la seva llar, sense necessitat de desplaçar-se a un centre residencial.

El **Servei d'Ajuda al Domicili**, tant en la vessant de la cura de la llar com de l'atenció i la cura personal al domicili, ha atès 445 persones. Aquesta atenció ha generat un total de 77.962,11 hores de servei.

El percentatge de cobertura respecte de la població de la comarca major de 65 anys és del 4%. El valor de referència establert a la disposició addicional segona de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, és del 4%.

El **Servei d'Àpats a Domicili** facilita els àpats al domicili de les persones que ho sol·liciten. En total, hi ha 125 persones que el reben, una xifra que suposa una disminució respecte del 2013, en què es van atendre 138 persones. En canvi, el nombre de menús realitzats no ha disminuït, ja que hem passat de 23.825 a 24.681 aquest any. El grau de cobertura de les persones ateses en relació amb la població de més de 65 anys és de l'1,07%. Aquest any s'ha fet una enquesta de satisfacció a les persones usuàries del servei amb la finalitat de millorar-lo.

Ajudes tècniques

El **Servei de Transport Adaptat** té com a finalitat el transport de les persones disminuïdes i de les persones grans amb dependència per facilitar-los l'accés als serveis que permetin garantir o afavorir la seva integració social. Per aconseguir-ho es disposa d'11 furgonetes i 2 autocars⁷.

⁷ Són vehicles de Creu Roja Garrotxa, Integra, la Cooperativa la Fageda i Centre Actiu.

A la Garrotxa es traslladen 347 persones de manera regular, mentre que la resta, 177 persones, han rebut el servei de manera puntual. Respecte al 2013, hem incrementat en un 3,25% el nombre de persones ateses.

Aquest any s'està treballant, seguint les directius del Departament, en la implementació d'un nou model de transport adaptat a la comarca.

El **Servei d'Ajudes Tècniques** ofereix assessorament per a la supressió de barres arquitectòniques i l'adequació dels habitatges. Pretén facilitar l'autonomia i la qualitat de vida de les persones grans o dependents. El 2014 han rebut assessorament 79 persones. El perfil de les persones assessorades és el d'una dona major de 80 anys i que ha demanat la sol·licitud de dependència. La gran majoria dels assessoraments són per a adequació del bany.

El **Servei de Teleassistència** permet a les persones grans o amb dependència comunicar-se permanentment amb una central per a qualsevol eventualitat que es produeixi al domicili. A finals del 2014 hi ha 1.015 aparells activats que donen cobertura a 1.025 persones, 99 persones més que l'any anterior.

El 68,6% dels usuaris són d'Olot, mentre que la resta són d'altres municipis de la comarca, i prop del 80% són dones. Un 54% són majors de 85 anys. A més, a la Garrotxa, hi ha 132 persones que disposen del servei a través d'empreses privades.

La taxa de cobertura del servei a la comarca en relació amb la població major de 65 anys és del 8,85%, una xifra que, si bé no és baixa, continua encara lluny del 13% que recomana el Pla estratègic de serveis socials. La mitjana catalana de l'any 2009 era del 8,52%.

Penjoll de Teleassistència

Els usuaris dels aparells han realitzat un total de 582 trucades al telèfon d'emergències (un tant per cent similar al 2013), que es desglossen de la manera següent:

- Un 6,1% de les trucades per emergències socials (s'ha avisat un familiar per tal que anés al domicili), mobilització de la policia, bombers, situacions de fred, calor.).

- Un 61,3% de les trucades per emergències sanitàries (s'ha connectat amb el Servei d'Emergències Mèdiques (SEM); respecte de l'any passat, ha augmentat en un 21%.

- Un 6% de les trucades per problemes de salut (s'han fet consultes per indisposicions, malestars puntuals, etc.).

- Un 26,60% de les trucades per problemes socials (atenció a persones que se senten soles, caigudes sense danys, també es pot mobilitzar un familiar, etc.).

En comparació amb l'any anterior i en termes percentuals, han augmentat en un 3% les trucades per emergències sanitàries en relació amb l'any anterior.

Durant el mes de desembre, s'ha implementat la unitat mòbil de la Diputació de Girona, conjunt de mitjans humans i materials amb caràcter mòbil que complementa els serveis prestats des del Centre d'Atenció amb la intervenció presencial als domicilis, a fi de prestar suport personal a la persona usuària.

Aquest servei es presta mitjançant el desplaçament d'un vehicle especial per facilitar l'accés a tota classe d'habitatges i equipat per atendre qualsevol tipus d'emergència, social, sanitària, tècnica i domèstica. Durant el mes de desembre, la unitat mòbil ha realitzat un total de 140 visites.

Cal dir que durant l'any s'han activat 38 detectors de la tipologia següent:

Detecció de fum i /o foc	13
Detecció de gas	11
Detecció de no mobilitat interna a la casa de la persona usuària	11
Unitat Control Remot	2
Detecta possibles caigudes de la persona	1

Serveis de centre de dia

El centre de dia és un servei per a les persones dependents de més de seixanta-cinc anys que permet l'estada diürna en un centre i el retorn al domicili familiar durant la resta del dia. En aquest apartat es fa referència als centres de dia i al Servei d'Atenció Integral en l'Àmbit Rural (SAIAR) del Llierca.

El CASG, a través de l'empresa GAAVOC, gestiona tres equipaments que ofereixen el servei de centre de dia.

En total, el CASG gestiona 117 places de centre de dia a la Garrotxa. A l'hora d'analitzar les dades, cal tenir en compte que cada centre disposa d'un nombre limitat de places disponibles, però cada plaça pot ser ocupada per diversos usuaris durant el dia. És a dir, dos usuaris que fan ús del centre de dia (un al matí i l'altre a la tarda) són comptabilitzats com una única estada.

Taula 16: Servei de centre de dia. Garrotxa. 2014

	Montsacopa	Sant Feliu	SAIAR Llierca
Places disponibles	75	22	20
Percentatge d'ocupació	83,60%	73%	61%
Nombre d'estades anuals	14.596	2.723	3.171
Mitjana d'estades per dia	40	10,9	12,7
Mitjana d'usuaris per dia	63	14	13,5
Ingressos de nous usuaris	35	15	9
Baixes d'usuaris	40	16	7

Font: Elaboració pròpia del CASG a través de les dades GAAVOC.

La mitjana d'ocupació dels centres de dia és del 72,53%, una xifra lleugerament inferior a la de l'any passat, que era del 73%.

Serveis residencials

En aquest apartat es fa referència a serveis per a persones grans i per a persones discapacitades.

Les residències per a gent gran són serveis adreçats a persones de més de 65 anys que no tenen un grau d'autonomia suficient per realitzar les activitats de la vida diària i necessiten una supervisió permanent que aconsella el canvi d'estada del domicili familiar a un centre residencial.

La **Residència Montsacopa** és un servei del CASG gestionat per l'empresa externa GAAVOC. S'adreça a persones grans dependents i disposa de 91 places públiques. A més, també disposa de 6 places per a estades temporals a la residència i de 4 places privades.

Les dades de la residència Montsacopa segueixen una línia similar a la d'anys anteriors. L'ocupació de la residència és del 99%. Al llarg de l'any hi ha hagut 21 ingressos i 21 baixes. El grau de dependència de les persones ingressades és el següent:

- Nivell de dependència 1: dependència moderada: 3 persones (3%).
- Nivell de dependència 2: dependència severa: 44 persones (48%).
- Nivell de dependència 3: gran dependència: 45 persones (49%).

A més, es porten a terme altres activitats i serveis complementaris als residencials. Cal destacar activitats com els tallers de memòria o d'activitat física, i serveis complementaris com els de dutxa i menjador, que beneficien una vintena de persones que es troben al domicili.

Pel que fa a les estades temporals, és a dir, places residencials que s'ofereixen per un període de temps determinat, el percentatge d'ocupació s'ha situat al 82,7%, una xifra inferior a la dels anys anteriors. S'han atès 61 persones i la majoria de les estades han estat de menys d'un mes.

Taula 17. Estades temporals. Residència Montsacopa. Olot. De 2010 a 2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Ocupació	87%	96%	75%	95%	82,70%
Estades Anuals	1.891	2.087	2.691	2.734	2.084
Persones ateses	77	61	81	74	61
Mitjana de dies d'estada per persona	22	34	33,22	36,95	34,16
Estades de menys d'1 mes	155	108	155	100	98
Estades de més de 3 mesos	2	3	4	7	5
Estades d'entre 1 i 3 mesos	11	14	22	19	17

Font: Elaboració pròpia del CASG a través de les dades GAAVOC.

Per altra banda, la **Residència Vorariu** és un servei per a persones amb discapacitat psíquica. La residència és del CASG i la gestió correspon a INTEGRA. Disposava de 19 places residencials i una de respir.

L'any 2014 s'han atès un total de 19 persones a la residència. En relació a la plaça de "respir", cal dir que el seu objectiu és facilitar el descans dels familiars i durant el 2014, se n'han beneficiat, en períodes diferents, 8 famílies.

8. PLA PER A LA INCLUSIÓ I LA COHESIÓ SOCIAL

El Pla per a la inclusió i la cohesió social d'Olot 2013-2019 és l'instrument que ha creat l'Ajuntament d'Olot per guiar les polítiques municipals dirigides a afavorir la inclusió i la cohesió social a la ciutat durant els propers sis anys.

Aquest pla és una eina de planificació que pretén dibuixar un horitzó de futur per a la ciutat i els ciutadans en temes tan importants com són la inclusió i la cohesió social. Un pla, per tant, que redueix els riscos de la improvisació i defineix una estratègia conjunta de ciutat que es va desplegant progressivament amb el pas dels anys amb les aportacions del màxim nombre d'àrees de l'Ajuntament, institucions, entitats i ciutadans. El pla s'estructura per línies estratègiques, tal com veurem.

LÍNIA ESTRATÈGICA 1: INCORPORAR LES POLÍTIQUES D'INCLUSIÓ I COHESIÓ SOCIAL COM UN ELEMENT TRANSVERSAL DE L'ACTUACIÓ POLÍTICA MUNICIPAL

[Aquesta primera línia és la que recull la part més estratègica del Pla, per tal que totes les regidories de l'Ajuntament, així com també els agents socials de la ciutat, coneguin el Pla i adquireixin el compromís de treballar des del seu àmbit d'actuació en accions concretes que tinguin a veure amb la inclusió i la cohesió social]

Aquesta línia està plantejada per crear espais de coordinació i col·laboració amb altres àrees i departaments de l'Ajuntament per influir en la política municipal.

En aquest segon any del Pla s'ha continuat i ampliat el treball amb altres organismes. Hem escollit aquells departaments amb els quals teníem interès de treballar algun aspecte concret, amb la idea però, de cada any fer-ho amb alguns serveis. A partir d'aquí s'han establert espais de col·laboració amb:

- L'Institut Municipal de Promoció Econòmica d'Olot (IMPO) i Garrotxa Lider el projecte *Conectem lasolidaritat*, en la recerca d'empreses que s'impliquin en el suport a projectes socials. Aquest programa es presenta com una nova línia de finançament i de col·laboració entre empreses i projectes socials de la comarca.

També es treballa amb l'IMPO per poder oferir la formació laboral descrita en el decret 150/2014, de 18 de novembre, dels serveis d'acollida de les persones immigrades i de les retornades a Catalunya.

- El treball amb el Consorci de Medi Ambient i Salut Pública (SIGMA) per treballar conjuntament quan intervenim en conflictes veïnals que tenen a veure amb la salut pública.

- Per altra banda, amb la Policia Municipal hem treballat aspectes relacionats amb la intervenció i dinamització dels espais públics.

- Infraestructura i Via Pública amb qui s'inicia el treball de dinamització en alguns espais públics de la ciutat, així com el Pla de mobilitat.

- I, per últim, cal destacar el treball amb l'Institut de Cultura (ICCO), presents a la Fira d'Entitats, i altres actuacions i projectes culturals d'entitats.

LÍNIA ESTRATÈGICA 2: IDENTIFICAR I DIFONDRE ELS FACTORS QUE FACILITEN LA INCLUSIÓ I LA COHESIÓ SOCIAL DELS CIUTADANS I INTERVENIR-HI

[La inclusió i la cohesió social són temes multidimensionals. Aquesta línia recull totes aquelles actuacions que permeten conèixer, definir i avaluar la situació d'Olot]

Amb l'ICCO s'amplia el treball a través del projecte Apropacultura, adreçat a persones en situació de vulnerabilitat social. Aquest recurs de lleure cultural ofereix entrades de música, dansa, teatre o circ a un preu molt baix.

ApropaCultura ha permès que 71 persones poguessin participar d'espectacles culturals de la ciutat i, en molts casos, entrar per primer cop al Teatre Principal. També s'ha treballat perquè les entitats puguin gaudir d'aquest recurs i en concret se n'han pogut beneficiar 319 persones, sumant MIFAS, AANEE (Associació d'Amics dels Nens d'Educació Especial) i l'Associació de Fatiga Crònica i Fibromiàlgia de la Garrotxa, així com els espais socioeducatius Larai i Garbuix. En total, per tant, hi han participat 370 persones adultes i 69 infants.

Paral·lelament, als centres educatius i als serveis públics, es continua oferint la Borsa de traductors per facilitar la comunicació entre persones de diferents orígens. Tot i això, fa dos anys que es tendeix a una baixada en aproximadament un 50% de les traduccions realitzades, passant de les 200 traduccions fetes el 2011 a les 39 actuals.

L'idioma més sol·licitat és el mandarí, que representa el 88% de les demandes (panjabi un 6% i àrab i anglès un 3%). Els serveis que ho sol·liciten especialment són les escoles, amb un total de 20 intervencions (57%), seguit dels serveis socials (31%) i ocasionalment alguna traducció sol·licitada pel Sigma i l'IMPO (cadascun representa el 6%).

Dins l'àmbit de diversitat cultural, s'ha prioritzat el col·lectiu gambià, per les demandes rebudes des de les escoles. S'ha elaborat un mapa que recull les actuacions fetes des dels diferents serveis de la ciutat amb el col·lectiu. S'han fet contactes amb els representants dels centres culturals i de les entitats per tal de poder recollir la seva percepció en temes com el treball, família, habitatge, etc. Aquest recull marcarà les bases per al treball que s'ha de continuar durant el 2015.

Un altre element clau són els informes d'estrangeria, per acreditar la integració social i l'adequació de l'habitatge. Aquest any s'han tramitat 157 informes a Olot i 33 més a la resta de la Garrotxa. Destaquem que, en el cas d'Olot, en els informes d'integració, el percentatge de desfavorables augmenta un 20% i en el cas dels informes d'arrelament, el 31% són segones o terceres sol·licituds.

El 97% dels sol·licitants d'informe d'arrelament tenen la formació lingüística requerida i han fet la formació d'acollida sobre el coneixement de la societat catalana.

apropa
cultura

Baixen les sol·licituds d'informes d'estrangeria, però augmenta la **irregularitat sobrevinguda**, la pèrdua de la regularitat administrativa després d'uns anys en situació legal, ja que no reuneixen els requisits formatius ni laborals per accedir a la renovació de la residència.

En relació amb els espais de **formació bàsica a comarca** que faciliten el coneixement de la societat catalana i la incorporació de les persones nouvingudes estrangeres a la dinàmica social del municipi, han continuat funcionant a Sant Joan les Fonts, Sant Jaume de Llierca, les Planes d'Hostoles i Sant Feliu de Pallerols.

En tots els municipis s'ha intentat complementar l'oferta de formació amb classes d'alfabetització, tallers de conversa entre mares i activitats de participació al municipi. Cal remarcar els **tallers de conversa** entre mares dels municipis de *Sant Joan les Fonts i les Planes d'Hostoles*, un projecte compartit entre escoles, AMPA, Servei de Català d'Olot - la Garrotxa i el CASG. Una aposta per enfortir les relacions de convivència del municipi, potenciar una llengua comuna i retallar distàncies socials. En total, a l'espai de formació bàsica han participat 72 persones.

Participants en un espai de formació bàsica

LÍNIA 3: PROMOURE, IMPULSAR I RECONÈIXER EL VALOR DE LA INCLUSIÓ I LA COHESIÓ SOCIAL

[Cal estimular la generació d'activitats i pràctiques que contribueixen a fer que tota la ciutat assumeixi com a seu el repte de la inclusió i la cohesió social. En aquest sentit, el reconeixement de certes pràctiques pot ajudar a visualitzar pràctiques positives]

El gruix del treball d'aquest 2014 s'ha centrat a donar suport a 4 entitats i reconèixer la tasca que fan relacionada amb la inclusió i la cohesió social. S'ha fet acompanyament i suport en aspectes diversos com l'organització interna, la participació en actes de ciutat o l'organització d'activitats de difusió i sensibilització.

Una de les entitats és **Hatambinnira Jikke Lemunnu (HJL)**, una entitat formada per joves d'origen gambià que volen promoure la igualtat de condicions i oportunitats. En aquest sentit, durant el 2014 s'ha donat suport en l'organització de la sessió formativa *La formació és la base*.

Dones subsaharianes de la Garrotxa Yagaru, amb la col·laboració del Servei de Joventut s'ha donat suport en l'organització de l'acte "Més de 10 anys a la Garrotxa", en projectes de cooperació i sensibilització del col·lectiu, a ampliar la xarxa que tenen amb altres entitats i la participació en actes de ciutat, i s'ha treballat el relleu generacional de l'entitat.

Acte celebració deus anys de l'entitat Yagaru

Amb l'**Agrupació de Persones Sordes** s'ha treballat temes relacionats amb la comunicació interna, el servei de mediació, la participació en actes de ciutat o la captació de voluntariat de suport i acompanyament en actes que no requereixin d'interpret.

Des del programa municipal de suport a les entitats s'ha donat suport tècnic i econòmic a 18 projectes socials, 7 de diversitat funcional, 2 social i comunitari, i 1 d'ocupació.

Al llarg del 2014 s'han incorporat a la convocatòria de subvencions de les associacions veïnals criteris que promouen la inclusió social. Aquest fet ha representat fer reunions amb les 17 entitats per acompanyar-les.

La **xarxa de barris** és un canal de comunicació entre l'Ajuntament d'Olot i les associacions de veïns de la ciutat. Aquest any s'han fet 4 reunions, amb una participació de mitjana de 17 entitats de les 21 que en formen part. Es tracten temes de ciutat d'interès per a tota la ciutadania i també projectes o iniciatives concretes com el Gran Recapte, el Pla de mobilitat, eleccions, transport públic, etc.

LÍNIA ESTRATÈGICA 4: ACOLLIR, DES DELS DIFERENTS ÀMBITS, TOTES LES PERSONES QUE ARRIBIN DE NOU A OLOT

[L'acollida és un senyal de benvinguda a totes les persones que arriben en un nou entorn, ja sigui una ciutat, una institució, com l'escola, l'empresa o una associació o en una comunitat de veïns. Per aquesta raó, si tota la ciutat acull posarem les bases per a una ciutat més amable i una població més implicada en el seu entorn]

En total han arribat 1407 persones a la nostra ciutat, de les quals 763 són de nacionalitat espanyola i 642 de nacionalitat estrangera. Quant a la població estrangera, 273 provenen del país d'origen i 369 d'altres llocs de la comarca, Catalunya o comunitat autònoma. Les baixes totals de població han estat 1.098 persones, de les quals 940 són espanyols i 158 són estrangers. El 85% de les baixes són de nacionalitat espanyola.

Participants a les sessions d'Olot Acull

Entra en vigor el **DECRET 150/2014, de 18 de novembre, dels serveis d'acollida de les persones immigrades i de les retornades a Catalunya**. Cal fer el desplegament reglamentari dels serveis d'acollida, els quals tenen com finalitat promoure l'autonomia i la igualtat d'oportunitat dels immigrants i retornats a Catalunya.

Pel que fa a les *sessions itinerants sobre el coneixement de la societat catalana*, **OLOT ACULL**, s'han fet 3 sessions on han participat un total de 39 persones, amb un 94% de mitjana d'assistència. Més del 70% dels participants són persones que han sol·licitat un informe d'estrangeria.

LÍNIA ESTRATÈGICA 5: PROMOURE ACCIONS PER A LA CONVIVÈNCIA I LA INTER-RELACIÓ CIUTADANA

[Promoure la importància de la convivència en una ciutat és cabdal. Com ja s'ha vist, la convivència s'ha de construir dia a dia i demana de projectes i actuacions concretes, així com de l'acció coordinada de molts agents, per tal que es mantingui i millori. En aquest sentit, la promoció d'espais de relació i de trobada entre els ciutadans és un element central]

Durant el 2014 hem participat en una diagnosi participativa, des d'una òptica integral liderada per l'Ajuntament d'Olot del barri de Sant Miquel. El resultat ha estat un pla d'actuació amb accions a curt i a llarg termini, des d'una perspectiva integral i amb el suport veïnal.

A l'**Espai Cosidor** hi han participat 59 dones del barri d'edats compreses entre els 18 i 79 anys i de diferents països de procedència. S'ha consolidat com un espai d'aprenentatge i d'intercanvi en temes de costura, de diversitat cultural, de recursos materials. S'ha aconseguit un clima de confiança i reconeixement mutu entre les participants i establir vincles amb altres persones.

S'ha de remarcar la participació com a grup/projecte en 5 actes de barri i ciutat: diada de Sant Jordi, festa de Sant Miquel, elaboració del domàs de les Festes del Tura, projecte aparadors Espais Actius i, finalment, la Fira Segueix el Fil.

S'ofereix un **curs de nivell inicial** per part del Servei de Català d'Olot-la Garrotxa. Hi participen 11 dones de l'espai cosidor.

Durant el 2014 es fan intervencions a 14 blocs de pisos mitjançant les comuni-

tats veïnals. Es treballen temes com: acollida del nou veïnat (2), conflictes de relació entre veïns(4), temes organitzatius (4), intercanvi d'experiències (1). I en 3 comunitats es deixa d'intervenir perquè s'ha estabilitzat la relació veïnal i han assumit les gestió de les seves necessitats.

S'ha impulsat la millora de les competències dels *presidents de les comunitats* a través dels espais d'intercanvi i formació. S'han fet 5 tertúlies formatives amb un total de 105 participants i una mitjana d'assistència de 20 persones per sessió.

Des del **Grup de Diàleg Interreligiós (GDI)**, tot i que s'ha treballat l'obertura a altres confessions, s'ha constatat la necessitat d'un treball intern per consolidar les relacions de les actuals confessions que en formen part.

Durant el 2014 s'ha publicat el segon Butlletí del GDI i s'ha ofert la possibilitat, dins la guia de recursos educatius, de visitar els centres de culte. Hi han participat 3 escoles amb un total de 120 alumnes.

El més destacat d'aquest any ha estat tot el treball que s'ha fet amb el GDI per elaborar el protocol d'usos de la sala multiconfessional de l'Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa.

LÍNIA ESTRATÈGICA 6: FOMENTAR LA RESOLUCIÓ POSITIVA DE CONFLICTES

[En la construcció diària de la convivència és molt important que la ciutat i els ciutadans disposin de mecanismes i recursos per enfrontar-se correctament als conflictes. Calen, per tant, accions que tinguin per objectiu la implantació de tècniques de resolució positiva dels conflictes i que ajudin a estendre, per tota la ciutat, una cultura positiva de la gestió de conflictes]

Aquest any 2014, les demandes que arriben com a **conflictes de convivència** tenen a veure en gran mesura amb relacions veïnals i, en menys mesura, amb els usos dels espais comuns o públics.

Durant l'any s'han atès 7 demandes. En 5 es detecta que la causa del conflicte respon a situacions de vulnerabilitat social (salut mental o problemàtica social).

Una de les actuacions portades a terme, de mediació veïnal, ha estat la del CRAE FLUVIÀ. En total s'han fet 8 reunions de "mediació" amb veïns i CRAE. Entre les intervencions fetes s'acorda que els problemes estructurals s'aniran arreglant de forma gradual i es posa sobre la taula aquells temes que necessiten un diàleg permanent entre les parts.

Durant aquest any s'ha fet acompanyament a la comunitat panjabi i trobades amb l'AV del Morrot per minimitzar els conflictes que pugui generar el canvi d'ubicació del Gurdwara, i apropar les dues entitats cap a unes relacions de convivència saludables.

LÍNIA ESTRATÈGICA 7: GARANTIR UNES CONDICIONS ADEQUADES A TOTS ELS BARRIS DE LA CIUTAT PER A LA MILLORA DE LA QUALITAT DE VIDA I LA COHESIÓ SOCIAL (URBANÍSTIQUES, ESPAIS I EQUIPAMENTS PÚBLICS, SERVEIS, NETEJA,...)

[A banda de la importància de les relacions personals, en la construcció de la convivència també hi juguen una sèrie d'elements estructurals que poden influenciar molt positivament, però també negativament, la convivència. Aspectes com l'urbanisme, els equipaments i la neteja, entre d'altres, són imprescindibles per promoure o obstaculitzar la inclusió i la cohesió social]

En relació amb els barris de la ciutat s'ha fet un treball amb totes les associacions veïnals que ens ha permès configurar un nou mapa de barris. La intenció respon a la necessitat que totes les zones de la ciutat puguin tenir una organització veïnal. Tot i el treball fet, encara queden alguns carrers o zones per ubicar. El nou mapa està penjat al web de l'Ajuntament d'Olot (www.olot.cat).

Es potencia l'**Espai de les Entitats** Proa, 16, per tal de donar resposta a les necessitats de local de les associacions. Per tal d'ordenar-ne l'ús s'aprova un *reglament de règim intern* tant per a aquest espai com per al local Blay, 6. En total 18 entitats utilitzen aquests equipaments.

La **dinamització dels espais públics**, com una intervenció preventiva. Per tal de treballar les problemàtiques de convivència entre veïns i usuaris de la plaça Campdenmàs, Can Tané, es fa una intervenció adreçada a les persones que habitualment usen la plaça Campdenmàs, Can Tané, durant l'estiu. La finalitat d'aquesta és dinamitzar l'espai i ordenar els usos, recollir la percepció de veïns i entitats i comerços. També es fa una intervenció preventiva al parc de Pequín i la plaça de Sant Miquel durant els mesos de juny a setembre.

Al desembre també s'ha fet observació dels usos de tres espais més de la ciutat: passeig de la Muralla, la vila vella, per tal de recollir la percepció dels veïns, comerciants i usuaris habituals per proposar possibles intervencions.

Durant el 2014, col·laborem amb la dinamització de dues sessions per apropar **Pla de mobilitat** a la ciutadania i conèixer la seva opinió de les actuacions que proposa el pla. Hi participen un total de 73 persones.

LÍNIA ESTRATÈGICA 8: PROMOURE NOVES FORMES I PERFILS DE PARTICIPACIÓ I COL·LABORACIÓ SOCIAL

[La participació social dels ciutadans és un indicador del grau de qualitat democràtica d'una societat. Hi ha, però, en la societat actual, formes de participació i perfils de ciutadans molt diversos, cadascun dels quals necessita una resposta diferent]

[Calen, per tant, accions que promoguin la implicació dels ciutadans ja que, a més, això millora l'autoestima personal i col·lectiva]

Es mantenen les trobades del **Consell Consultiu de la Gent Gran** amb una periodicitat mensual i una participació habitual del 98% de tots els membres que en formen part. S'han fet sortides compartides entre els 17 casals que formen part del consell. Cal destacar que aquest any s'ha participat en el Congrés Nacional de la Gent Gran de Catalunya i també a la Fira d'Entitats d'Olot.

De la **Coordinadora d'Entitats de Discapacitats de la Garrotxa** cal destacar que han incorporat a la programació del Teatre Principal d'Olot l'espectacle **AAAART!**. Aquest espectacle ha permès sensibilitzar i visibilitzar la coordinadora. Es van vendre totes les entrades i un 20% dels espectadors eren membres de les entitats de la coordinadora.

Un dels objectius d'aquest 2014 era coresponsabilitzar i enfortir el teixit associatiu en relació amb l'organització de la **Fira d'Entitats**. Mitjançant un procés participatiu i la creació d'un grup motor es decideix fer un canvi de format que provoca una posada en escena diferent. Es canvia els estands estàtics per una programació que inclou diferents espais de la ciutat amb diferents tipus d'activitats (tertúlies, tallers, teatre, gimnàstica, música etc.).

Fira d'entitats

En total hi han participat 60 entitats, 8 entitats formaven part del grup motor. Cal destacar que per primer cop hi participa la Xarxa de Barris integrada per 21 associacions de veïns.

Dels diferents actes de ciutat s'ha fet la crida de **persones col·laboradores** per tal de donar suport a les entitats organitzadores. Les activitats d'aquest any són: Traiwalker, Diada de Puntaires, Campionat de Catalunya de Ciclisme, Lluèrnia i Gran Recapte d'aliments. En total 456 persones han col·laborat en actes de ciutat organitzats per diferents entitats.

Un dels objectius treballats amb el **Consell de Cooperació** és potenciar la relació, col·laboració i coneixença entre les entitats. Aquest any, cal destacar que s'ha treballat la raó de ser del Consell, mitjançant reunions mensuals.

Com a espais de col·laboració s'ha creat un grup motor amb 7 de les entitats de les 21 que en formen part. Aquesta comissió ha organitzat les Jornades per la Pau amb diferents actes oberts a tota la ciutadania (exposició, cinefòrum, música, xerrada, etc.).

Pel que fa al programa de subvencions, aquest 2014 s'han subvencionat 7 projectes: 2 de sensibilització, 1 d'articulació i enfortiment d'entitat local, 1 de cooperació i 3 de codesenvolupament.

Participants a una reunió del Consell Municipal de Cooperació.

LÍNIA ESTRATÈGICA 9: SENSIBILITZAR EL CONJUNT DE LA POBLACIÓ SOBRE LA INCLUSIÓ I LA COHESIÓ SOCIAL

[El coneixement, la difusió i la sensibilització de les principals problemàtiques socials que afecten la ciutat aporta un potencial pedagògic que pot contribuir a prevenir determinades situacions. A més, cal promoure l'empatia dels ciutadans i les relacions de cooperació i solidaritat, així com també combatre els estereotips i prejudicis que afecten els col·lectius més vulnerables i que els perpetua en la desigualtats]

De les activitats que des del CASG oferim a les escoles, a través de la Guia de Recursos educatius, es pretén sensibilitzar els infants i adolescents sobre temes de diversitat religiosa, cultural, funcional, etc.

Posa't les ulleres	62 sessions	13 escoles
	P3 a 6ª primària	1220 alumnes
Tinc veu vull decidir	21 sessions	3 IES
	alumnes ESO	157 alumnes
Retrat Migratori	16 sessions	4 IES
	alumnes ESO	193 alumnes
De Nador a Vic	4 sessions	3 IES
	alumnes ESO	170 alumnes
Joc dels Rumors	3 sessions	3 escoles
		83 alumnes
5 dinàmiques	106 sessions	1.823 alumnes

Cal destacar, també, que hem fet alguna de les activitats amb alumnes de l'Escola Superior d'Art i Disseny d'Olot, així com estudiants de CFGM d'Educació Infantil. Aquest fet fa plantejar la possibilitat de proposar activitats o treballar en altres espais amb els adults de les escoles i IES de la ciutat aquests temes.

Des de l'acció comunitària entenem que cal *combatre els estereotips i els prejudicis* com a origen i substrat dels rumors i no tant el rumor en si mateix. Amb aquest principi s'elabora el *Pla per combatre rumors*, que té com a finalitats principals: sensibilitzar i *trencar els imaginaris* i falses concepcions existents a l'entorn de la ciutadania d'origen cultural divers i donar eines per millorar les habilitats, les actituds o els recursos personals per combatre els rumors, estereotips o prejudicis a la ciutadania.

Les dues accions que s'han fet aquest 2014 són:

Sessió de sensibilització adreçada als alcaldes, als regidors de la comarca i gerents de l'Ajuntament d'Olot, Consell Comarcal, organismes autònoms i consorcis, per reflexionar sobre les condicions que afavoreixen l'aparició dels rumors i la responsabilitat que es té de fer una bona gestió de tot allò que és públic.

Una acció centrada en el voluntariat i col·laboradors del Centre de distribució d'Aliments i el Gran Recapte.

S'ha fet un *recull de premsa local* i provincial sobre el tracte que fan els mitjans de comunicació en temes relacionats amb la rumorologia i la diversitat (2011-2013).

Per donar a conèixer i sensibilitzar sobre el Pla d'inclusió i cohesió social d'Olot s'ha elaborat material: una memòria de butxaca, un vídeo de tres capítols (convivència, condicions socials i participació) i un espai al web (www.entitatsgar-rotxa.cat/ www.casg.cat) per recollir bones pràctiques (*IncluOlot*).

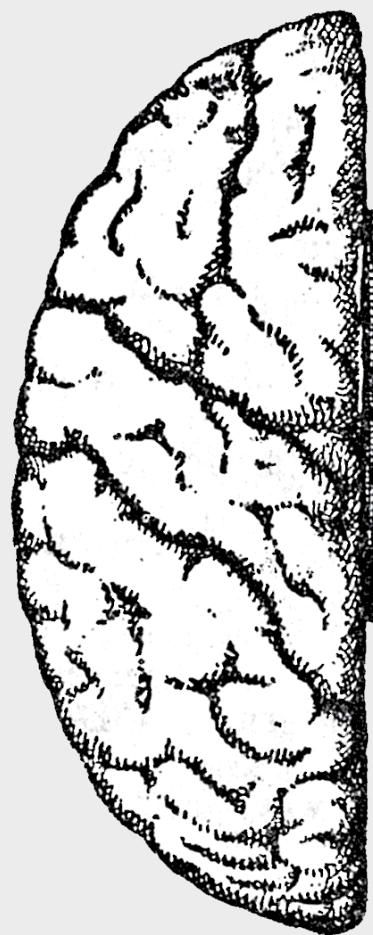
LES DEU IDEES CLAU DE L'ANY

1. L'equip de professionals dels Serveis Socials Bàsics segueixen treballant en la millora de la qualitat en la intervenció.
2. Hem creat l'òrgan de governança de la Garrotxa, del Pla per a la integració social i sanitària, i hem establert el full de ruta per als propers anys.
3. Amb el suport de DipSalut hem tingut l'oportunitat de crear comissions i la taula de pobresa entre diferents departaments de l'Administració local i el teixit associatiu per plantejar noves maneres d'afrontar la pobresa i l'exclusió social.
4. Es valora molt positivament l'obertura de l'Espai famílies com un espai adreçat a infants, adolescents, joves i les seves famílies des de la prevenció fins al tractament. Cal seguir treballant per oferir un servei integral i integrador.
5. S'obre el Servei de Valoració de la Discapacitat, la qual cosa implica que les persones de la Garrotxa guanyen en proximitat de servei.
6. S'inicia el servei d'una unitat mòbil de teleassistència per tal d'atendre millor les necessitats de les persones dependents de la comarca.
7. És significatiu el nombre d'alumnes que participen en tallers de sensibilització en temes de violència, consum de drogues, diversitat cultural, participació, convivència. Això implica un augment del treball preventiu.
8. Es fan accions per combatre els prejudicis, rumors i estereotips adreçades a diferents agents socials, en el marc del pla per a la inclusió i la cohesió social.
9. És el primer any d'implementació del Pla per a la infància i l'adolescència. Valoració positiva de la Taula per a la Infància i Adolescència.
10. Es valora la gestió de l'espai públic com un model d'intervenció els propers anys.

www.casg.cat

Consorci d'Acció Social de la Garrotxa
Plaça del Palau, 8 · 17800 Olot (La Garrotxa)
Telèfon 972 266 644 · Fax 972 266 111
casg@casg.cat

Ajuntament d'Olot

CONSELL COMARCAL DE LA GARROTXA

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
i Família

2014

CONSORCI
D'ACCIÓ
SOCIAL DE LA
GARROTXA

**[INFORME SOBRE L'ESTAT
DELS SERVEIS SOCIALS A LA
GARROTXA]**

D'acord amb el que estableix l'article 50 de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, el Consell General de Serveis Socials ha d'emetre un informe anual sobre l'estat dels serveis socials i trametre'l al Govern perquè en doni compte al Parlament.

En data 18 d'abril de 2013 l'informe va tenir entrada al Parlament.

Per a l'elaboració de l'Anàlisi del context i de les necessitats socials prioritàries a Catalunya, la primera part del informe, s'han emprat dades estadístiques aportades en bona part per l'Idescat, l'INE, Eurostat, el mateix Departament de Benestar Social i Família, el Departament d'ensenyament, el Departament de Salut, el Departament d'empresa i ocupació, el Departament de Territori i Sostenibilitat, el Departament d'Interior, així com el Consell General del Poder Judicial

Molt sovint tenim dificultats per aconseguir informació i dades i encara més per poder fer comparatives entre els territoris. És per això que he vist una oportunitat per fer el mateix informe amb les dades que es donen de Catalunya però comparades amb la comarca de La Garrotxa, per poder tenir més informació sobre el nostre territori, amb la voluntat de la millora continua dels serveis a la població.

Anàlisi social del context i de les necessitats socials prioritàries a Catalunya

Els grans canvis sociodemogràfics, econòmics i tecnològics que han sacsejat la societat durant les últimes dècades han acabat introduint fortes transformacions estructurals, tot dibuixant una nova realitat social a Catalunya. Aquest apartat posa en relleu aquests grans canvis, sobretot aquells que han contribuït a generar noves necessitats socials susceptibles de ser ateses per les polítiques socials i, en concret, pels serveis socials.

1.-La població

1.1.-Estructura de la població

Segons les dades del Padró continu la població de Catalunya a 1 de gener de 2013 era de 7.553.650 habitants. Això suposa que per primera vegada en els últims anys s'ha produït un lleuger retrocés de la població en 17.258 persones respecte al 2012 (0,2 %).

La població de la comarca de la Garrotxa en canvi, ha crescut en 251 persones, un increment de població modest que si bé supera el creixement dels anys 2010(+100) i 2011 (+158) no passa el mateix respecte al 2012, que havia disminuït lleugerament (-7).

La situació de la Garrotxa, és la mateixa que es dona a les comarques gironines que és la única província de tot Catalunya on creix la població (0,2 %)

De les 56.106 persones que hi ha a la Garrotxa, 28.022 són homes (49,9 %) i 28.084 són dones (50,1 %). A Catalunya els tants per cents, varien molt poc, 49,32 % d'homes i 50,68 % de dones,

1.2.- L'envelliment de la població

Catalunya l'any 2001 assolí un índex d'envelliment que arribava a 128 persones de més de 65 anys per cada 100 persones menors de 15 anys, a la Garrotxa era de 184.(diferència de 56).

A l'any 2010 l'índex es va situar a Catalunya en 106 i la Garrotxa en 138 (diferència de 32) la qual cosa confirmava una tendència a la baixa lleugera però sostinguda que s'ha anat conformant en la dècada 2001-2010, però mantenint les diferències importants entre Catalunya i la Garrotxa.

L'any 2013 els índexs d'envelliment són de 110 a Catalunya i de 132 a la Garrotxa.(diferència de 22)

Tenim en aquests moments 2.769 persones de més de 65 anys que viuen soles, 786 homes i 1983 dones i 905 persones més grans de 85 anys que viuen soles (206 homes i 699 dones).

Importants també són les diferències en els índexs de sobreenvelliment, nombre de persones de més de 85 anys respecte a les persones que tenen 65 anys.

	Catalunya	Garrotxa	Diferència
2001	10.81	10.93	0.12

2010	13.76	16.89	3.13
2013	14.93	19.11	4.18

Si les dades les desenvolupem amb tants per cents i no amb índex que dóna més importància a l'estructura de població que a les possibles persones que puguin necessitar de serveis, veurem que en el cas de persones de més de 65 anys sobre la població total

	Catalunya	Garrotxa	Diferència
2001	17.41 %	23.52 %	6.11%
2010	16.21 %	19.89 %	3.68 %
2013	17.32 %	19.89 %	2.57 %

Si repetim el quadre però amb les persones més grans de 85 anys en relació al tant per cent que signifiquen de la població total veurem que

	Catalunya	Garrotxa	Diferència
2001	1.88	2.56	0.68
2010	2.27	3.36	1.09
2013	2.59	3.79	1.20

1.3.- El paper del fenomen migratori

Al final de l'última dècada del segle XX es va iniciar l'arribada d'un contingent d'immigrants important. Aquest moviment migratori es va intensificar durant la primera dècada del segle XXI.

Tanmateix aquest creixement sostingut s'atura l'any 2010 i inicia una lleugera davallada, en el cas de Catalunya que s'ha anat consolidant els darrers anys.

L'any 2013 a Catalunya el contingent de nouvinguts era d' 1.154.477, la qual cosa suposava un 15.30 % del total de la població. En el cas de la Garrotxa el nombre de nouvinguts era de 8.346 persones que significava el 14.9 % de la població total. Cal remarcar però, que a Olot, el tant per cent de persones nouvingudes l'any 2013 era el 19.6 %

Persones nouvingudes - 2013		
Catalunya	Garrotxa	Olot
1.154.477 (15.30 %)	8.346 (14.9 %)	6.669 (19.6 %)

A Catalunya s'ha produït una reducció en la població nouvinguda, del 2.80 % respecte al 2012 i del 3.82 % respecte al 2010. En canvi, a la Garrotxa s'ha mantingut o s'ha produït una disminució molt minsa, respecte l'any 2012 es manté i respecte al 2010 una disminució del 0.2 % .

A Olot, en canvi durant el 2010 encara es va produir un petit augment (+0.2) i durant l'any 2012 si que s'ha produït una petita davallada (-0.5).

	Catalunya	Garrotxa	Olot
2012	2.80 % ↓	=	0.5% ↓
2010	3.82 % ↓	0.2 % ↓	0.2 % ▲

Els efectes de la crisi econòmica actual i les seves conseqüències en l'economia productiva amb taxes d'atur elevades semblen haver modificat les pautes migratòries dels últims anys.

Pel que fa al sexe de les persones nouvingudes a Catalunya, el 52.7 % són homes i el 47.3 % són dones. A la Garrotxa també, hi ha més homes que dones amb algunes diferències en els percentatges el 54.54 % són homes i el 45.46 % són dones.

El 58.8% de persones nouvingudes de Catalunya estan en les edats compreses entre 20 i 44 anys i el 21.9 % tenen menys de 20 anys. Es donen diferències a la Garrotxa, els adults signifiquen un 54.97 % (- 3.83 %) i els menors de 20 anys, un 24.65 % (+2.75 %).

També hi ha especials diferències entre Catalunya i La Garrotxa pel que fa a la procedència de les persones nouvingudes.

CATALUNYA		
Procedència	Nombre	%
Marroc	233.204	20.2
Romania	102.748	8.9
Equador	57.724	5.0
Bolívia	48.488	4.2

LA GARROTXA		
Procedència	Nombre	%
Índia	1.425	16.37
Marroc	1.148	13.19
Xina	1.047	12.03
Gàmbia	859	9.87

L'estructura d'edats de la població immigrada és més jove que l'autòctona i per tant la proporció de dones en edat fèril és molt superior entre la població estrangera que entre la població autòctona. A més a aquesta circumstància s'hi suma el fet que el calendari de fecunditat de les dones estrangeres és més rejuenit en relació amb el de les dones autòctones i també la fecunditat de les dones estrangeres és superior a la de les autòctones .

Grups d'edats.- Població estrangera		
	Catalunya	Garrotxa
0 a 14 anys	16.81 %	17.52 % Δ
15 a 29 anys	24.67 %	26.71 % Δ
30 a 44 anys	39.23 %	35.26 % ∇
45 a 59 anys	14.50 %	16.25 % Δ
Més de 60 anys	4.79 %	4.26 % ∇

1.4.- Exclusió social, pobresa i desigualtat

La comissió europea defineix les persones en situació de pobresa com “aquelles persones, famílies i grups els recursos dels quals (econòmics, socials i culturals) són tan limitats que els exclouen del nivell de vida que es considera acceptable a la societat a la qual viuen “.Aquest enfocament planteja que una persona és pobra quan es troba en una situació de

desavantatge econòmic i social clar respecte a la resta de persones del seu entorn.

Com que el nombre de persones en situació de pobresa depèn de la posició relativa de les persones en l'escala de la distribució de la renda del conjunt de la població, qualsevol augment o disminució homogenis del nivell d'ingressos d'una societat determinada manté invariable la comptabilització de la pobresa.

En el cas, d'un augment homogeni del nivell d'ingressos es produeix un increment del llindar o de la línia de pobresa i presumiblement també de les condicions de vida, però no de l'escurçament de les taxes de risc de pobresa, ja que la desigualtat romandria. És en aquest punt on pren importància el desenvolupament dels components bàsics del sistema de protecció social i de les polítiques redistributives, tant des d'un punt de vista de capacitat com d'intensitat protectora.

El llindar de risc de pobresa a Catalunya, que es té disponible és la del 2011 que era de 8.176,10 € i la taxa de risc de la pobresa de 19.1, però no disposem de dades desglossades per comarca.

El que si és té és la Renda familiar disponible per habitant i podem comparar la renda de les famílies de Catalunya i de la Garrotxa. Sempre, la nostra comarca ha tingut una renda superior a la catalana tot i que podem veure com la diferència disminueix en el pas del anys.

Renda familiar disponible bruta per habitant			
Any	Catalunya	La Garrotxa	Diferència
2005	14.9	16.0	1.1
2006	15.6	17.3	1.7
2007	16.3	17.4	1.1
2008	17.4	18.1	0.7
2009	17.4	18.4	1.0
2010	16.9	17.6	0.7

En la desagregació per grans grups d'edat de la taxa que ens ofereix l'Idescat, el risc de pobresa presenta més incidència en els menors de 16 anys, grup on la taxa assoleix l'any 2012 el 29.4 % . Per contra, la població de 65 anys i més ha reduït el risc de pobresa en 10.4 % (7.1 punt per sota de l'any anterior).

La taxa de risc de pobresa fa referència a la pobresa només en termes monetaris. La taxa AROPE (At-risk-of poverty or exclusion) intenta anar més enllà de la visió estrictament monetària i recull tres factors distints: la proporció de població que es troba o bé en situació de risc de pobresa, o bé en situació de privació material severa o bé que viu en llars amb una intensitat de treball molt baixa. La suma ponderada d'aquests tres factors dóna lloc a aquest indicador de pobresa compost.

Aquest indicador relativament nou, s' utilitza per mesurar la cohesió social i s'inclou en els objectius de l'Europa 2020.

Taxa AROPE			
Anys	Catalunya	Espanya	UE 27
2006	23.2	24.0	25.3
2007	20.8	23.3	24.4
2008	19.5	24.5	23.7
2009	22.2	24.5	23.2
2010	25.3	26.7	23.7
2011	26.7	27.7	24.3

2012	-	28.2	24.8
2013	-	28.0	-

1.5.- Mercat de treball i formació

La situació de crisi econòmica ha impactat de manera molt clara en la taxa d'atur.

Les taxes d'atur del darrer trimestre 2013 és de:

Catalunya: 18.39 % La Garrotxa 13.30 % segons el observatori del treball la UE 27 segons l'Euroestat està al 10.9 %

Pel que fa la distribució per sexes, les dones que estan a l'atur a Catalunya correspon al 49.41 % mentres que a La Garrotxa és del 50.20 %

Un tret característic de la precarietat laboral són els salaris baixos. La proliferació d'ocupacions amb retribucions deficientes ha fet sorgir un fenomen nou; el dels treballadors i treballadores en situació de risc de pobresa. Les dades que presenten Catalunya i l'Estat Espanyol mostren un allunyament de les dades mitjanes de la UE 27.

Les dades disponibles mostren que hi ha una correlació important entre l'atur i el nivell formatiu . Així veiem que als nivells més elevats de formació els hi correspon les taxes d'atur més baixes, mentre que les persones sense formació els hi correspon un 50,6 % d'atur (Catalunya) . Aquestes dades evidencia que la formació esdevé un mecanisme fonamental en la integració al mercat laboral.

L'abandonament prematur, dels estudis és un dels indicadors estructurals que utilitza la Comissió Europea per mesurar els nivells de cohesió social dels països membres de la Unió.

Tant a Catalunya com a Espanya aquest abandonament ha disminuït, probablement per les baixes expectatives d'aconseguir feina. Catalunya ha passat del 29 % del 2010 al 24 % i Espanya del 28.4 % al 24.9 %. En tot cas, però la Unió Europea està amb una taxa de 12.7 % . A la Garrotxa no disposem d'aquesta dada. (l'objectiu de l'UE és arribar el 10 %)

En tots els territoris els índexs d'abandonament prematur de l'escola, és més elevat per part dels nois que de les noies.

2.- Les situacions de necessitat social: actualització dels indicadors principals.

2.1.- Situacions de necessitat social

S'han establert tres categories principals per definir les necessitats:

- Situacions de necessitats per manca d'autonomia*
 - Dependència
 - Discapacitat
- *Situacions de necessitat en l'àmbit relacional*
 - Relacions familiars disfuncionals
 - Dèficits en les relacions socials.
- Situacions de necessitat material i instrumental*

2.2.- Situacions de necessitat per manca d'autonomia

La dependència es defineix com "l'estat de caràcter permanent en què es troben les persones que, per motius derivats de l'edat, la malaltia, o la discapacitat, i lligades a la manca d'autonomia o a la pèrdua d'autonomia física, mental, intel·lectual o sensorial, necessiten l'atenció d'una persona o més o ajudes importants per dur a terme les activitats bàsiques de la vida diària.

El tret diferencial entre la discapacitat i la dependència és la necessitat d'ajuda d'una altra persona.

2.2.1- Situacions de discapacitat

Tot i el gran esforç que ha fet l'administració, les organitzacions de persones amb discapacitat i organismes internacionals per conceptualitzar la discapacitat des de perspectives més integradores i que afavoreixen el seu desenvolupament personal i social en igualtat d'oportunitats, cal dir que les seves necessitats socials demanen una atenció específica.

Així la discapacitat, engloba els dèficits, les limitacions i les restriccions que un individu pot experimentar en la realització d'activitats vitals.

A Catalunya l'any 2013, el 6,8 %de persones,tenien una discapacitat reconeguda, una mica més superior de les dades de 2012 que era el 6.5 % i la franja de més de 45 anys concentraven el 77.6 % de les persones amb discapacitat. Per sexes el 50.9 % són dones i 49.1 % homes.

Les dades comparades entre Catalunya i La Garrotxa del 2012 (No hi ha dades de comarques del 2013) són:

Persones discapacitades legalment reconegudes		
	Catalunya	Olot
Homes	239.726 (48.91 %)	1.410 (54.36 %)
Dones	250.407 (51.09 %)	1.184 (45.64 %)
0 – 4 anys	2.113 (0.43 %)	24 (0.92 %)
5-15 anys	15.680 (3.20 %)	153 (5.90 %)
Total infància	3.63 %	6.82 %
16- 44 anys	88.461 (18.05 %)	596 (22.98 %)
45- 64 anys	164.690 (33.60 %)	925 (35.66 %)
Total Joves / adults	51.65 %	58.64 %
65- 74 anys	93.670 (19.11 %)	345 (13.30 %)
+ 75 anys	125.519 (25.61 %)	551 (21.24 %)

Total Gent gran	44.72 %	34.54 %
-----------------	---------	---------

La prevalença de la discapacitat disminueix a mesura que augmenta el grau d'afectació i les proporcions entre Catalunya i La Garrotxa són molt semblants.

Segons grau de discapacitat			
	Entre 33 i 64 %	Entre 65 i 74 %	Més de 75 %
Catalunya	55.77 %	24.87 %	19.36 %
La Garrotxa	56.63 %	23.90 %	19.47 %

Pel que fa a la tipologia

Segons tipologia		
	Catalunya %	La Garrotxa %
Motòrics	35.11	41.25
Físics no motòrics	23.29	15.19
Visuals	6.93	6.17
Auditius	3.46	3.93
Psíquics	9.79	19.00
Malalts mentals	19.28	14.38
No consta	0.14	0.08

Les discapacitats derivades de malaltia mental, han protagonitzat l'augment més rellevant entre els diferents tipus de discapacitat. D'acord amb les dades de l'enquesta de salut de 2011 i l'informe de salut a Catalunya, de 2011, s'estima que el 12.8 % de la població de 15 anys o més té risc de patir algun trastorn mental (el 9.8 % dels homes i el 15.7 % de les dones).La prevalença dels darrers anys ha crescut més amb els homes i més concentrat a les edats més joves de 25 a 34 anys.

Alguns estudis assenyalen les dificultats afegides del col·lectiu de discapacitats per malaltia mental, per a la inserció laboral i fins i tot per l'atenció residencial. En aquests darrer tema, tant per la complexitat dels ingressos forçosos de persones majors d'edat però també en alguns casos, *per la dificultat d'adaptació de les residències de gent gran.*

2.2.2.- Situacions de dependència

Quan la necessitat d'ajuda resulta indispensable per dur a terme les activitats bàsiques de la vida diària, **les persones amb discapacitat perden la seva autonomia personal**. Quantificar, però, les persones amb dependència no és una tasca senzilla. La informació més completa disponible prové dels registres i es refereix a la població valorada mitjançant el barem oficial que la LAPAD ha establert per a tot el territori espanyol. Això fa que aquesta quantificació no es pugui comparar amb les aproximacions que es fan mitjançant enquestes, que aborden la dependència percebuda per l'individu independentment de si ha passat o no per un procés de valoració.

Ahora, les estimacions que s'han fet al llarg dels últims vint-i-cinc anys mitjançant diferents enquestes no segueixen un únic criteri, sinó que els seus resultats varien en funció del tipus i el nombre d'activitats que es consideren per mesurar la discapacitat (activitats bàsiques i instrumentals), (institucionalitzada i no institucionalitzada) i dels mètodes que s'utilitzen per arribar a aquesta informació (entrevistes personals, formularis d'autoavaluació, observació directa...).

Aquest fet implica trobar-nos amb una gran divergència entre les estimacions fetes en els estudis previs i la població valorada dependent a partir de l'entrada en vigor de la LAPAD, i més si es considera el seu desplegament progressiu. En aquest sentit, el nombre de persones valorades actualment supera les previsions que recull el "Libro Blanco de la Dependencia (2004)" respecte a la població dependent estrictament. Tot i així, a partir de les estimacions de Catalunya, en concret les dutes a terme per la "Fundació Institut Català de l'Envel·liment (FICE)", **la proporció de persones amb manca d'autonomia personal es podria situar entorn del 3% de la població de Catalunya.**

Aquest 3 % a la Garrotxa significaria l'any 2013 en **1.683 persones**.

Dades de La Garrotxa

Any	Sol·licituds tramitades	Sol·licituds Valorades	PIA realitzats	Modificacions PIA
2007	430	317	0	0
2008	888	560	415	25
2009	967	997	775	124
2010	835	865	655	239
2011	781	826	649	196
2012	562	646	453	442
2013	400	443	162	396

Dades dels recursos utilitzats per les persones valorades en situació de dependència a la Garrotxa

Recursos	2007-2013
Centre de dia	297
Residència	929
Prestació vinculada a familiar cuidador	1877
Servei d'Ajuda a Domicili	476
Servei sociosanitari	132
Hospital de Dia	37
Servei de Teleassistència	295

Altres serveis que atenen persones dependents però que no es troben dins la valoració de la dependència desplegada fins aquests moments:

- servei d'ajuda a domicili : 443 persones / 74.600 hores
- servei d'àpats a domicili : 138 persones / 23.825 àpats
- servei de teleassistència: 926 persones / 916 aparells

2.3 Situacions de necessitat relacional

La família i les xarxes socials exerceixen un paper fonamental en el desenvolupament vital de les persones. A Catalunya, igual que en altres països del sud d'Europa, aquestes funcions constitueixen, en molts casos, la xarxa principal de protecció social dels seus membres.

El fet de que l'estat de benestar no arribi als nivells de cobertura adequats, fa que la feblesa o l'absència de vincles relacionals més bàsics situï els individus en zones de més risc davant de pèrdua de treball, malalties, viduïtat, separacions,.....,fets inesperats, que poden conduir o accelerar processos d'exclusió social.

Situacions de necessitat relacional són les quals el dèficit en les relacions socials, la manca de relacions o l'existència d'unes relacions disfuncionals creen vulnerabilitat o risc a les persones

Podem fer dos grups:

- relacions familiars disfuncionals: situacions de violència dins la família, situacions de desemparament, negligència, i aïllament i manca de xarxa familiar.
- dèficit en les relacions socials. Dificultats en la integració en el seu entorn. L'origen pot ser divers,pot trobar-se en la pròpia persona,en el seu entorn o ambdós.

2.3.1.- Situacions de risc social en la infància i adolescència

La infància i l'adolescència són etapes de la vida en les quals les persones estan en creixement i són especialment vulnerables, per això necessiten que «es potenciï el seu desenvolupament i es desvetllin les seves capacitats alhora que se'ls garanteixen les necessitats bàsiques, se'ls preserva de tota situació de risc i són ràpidament protegits davant qualsevol vulneració dels seus drets»

Les situacions de risc social són les que el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent és limitada o perjudicada per qualsevol circumstància personal, social o familiar.

La llei 14/2010 identifica les situacions concretes que es consideren de risc social, i podem comprovar el paper fonamental de l'entorn familiar. Quan les famílies no desenvolupen les funcions bàsiques respecte els seus fill determinem que hi ha un risc social.

Què vol dir funcions bàsiques ? Creixement i socialització saludables, clima d'afecte i suport, estimular les seves capacitats i facilitar-los l'obertura a contextos educatius.

2.3.1.1.-Les situacions de desemparament

Són infants desemparats els que els hi manca els elements bàsics pel desenvolupament integral de la personalitat. (maltractaments, abandonament, violència, incompliment d'assistència material i /o educativa, abús i inducció al delictes o activitats perilloses, i tot allò que pugui posar en perill l'Infant i l'adolescent.

Per tal de determinar el nombre de menors en risc social alt i en situació de desemparament, hem de recórrer a dades registrals, ja que **no existeixen estudis que facin estimacions de la incidència de les situacions d'alt risc social en els menors d'edat**. D'altra banda, les situacions de desemparament responen a una decisió de l'Administració i, per tant, també l'origen de les dades serà registral.

L'abordament del maltractament infantil és de gran complexitat i topa amb molts límits. La detecció dels casos reals de maltractament infantil és complexa i difícil i, en aquest sentit, tant a Catalunya com al conjunt de l'Estat es desconeix la prevalença real dels maltractaments.

Tot i que hi ha alguns estudis fets, veiem que s'utilitzen diferents criteris tant pel que fa a la conceptualització com a les estimacions i per tant les dades que surten són difícilment acceptables.

Partint d'aquesta premissa, a Catalunya, l'any 2013, el nombre d'infants i adolescents sota mesura protectora de la Generalitat va ser **de 7.076**. (0.5 % de la població entre 0 i 18 anys)

Durant l'any 2013 a la Garrotxa s'ha treballat en 52 nens i nenes (0.52 % de la població entre 0 i 18 anys) dels quals 10 són de nova obertura i 15 s'han tancat. A fins de l'any 2013 hi havia oberts 37 expedients.

Els diferents tipus de maltractament es manifesten de forma combinada, però la tipologia més freqüent tant a Catalunya com a la Garrotxa és **la negligència**.

El segon tipus de maltractament més freqüent és el maltractament psíquic, coincidint també a Catalunya i a la Garrotxa.

El maltractament en l'àmbit familiar és el predominant; aproximadament quatre de cada cinc casos de maltractament infantil detectats tant a Catalunya com a la Garrotxa, es produeixen en l'àmbit familiar i ve dels pares biològics.

La majoria de casos de la Garrotxa, estan acollits en família extensa (oncles i avis) i en centres residencials.

2.3.1.2.La maternitat adolescent

Una situació que mereix una atenció especial entre les de risc social per a la infància i l'adolescència és la que fa referència a les **mares adolescents**. A la Garrotxa, hem detectat un increment tot i que no hem estudiat les dades. *(cal estudiar- ho)*.

Tot i que en el període entre 1996-2007 va créixer molt sembla que aquests darrers anys la tendència sigui a canviar.

L'anàlisi de les dades són molt diferents segons la nacionalitat de la mare. Les dones de nacionalitat espanyola presenten unes taxes de natalitat molt inferiors a les de les dones de nacionalitat estrangera.

2.3.2.- Situacions de violència contra persones adultes.

Les situacions de violència són, generalment, el resultat de la combinació de diferents factors: la presència d'una persona agressiva, sense empatia i obstinada a mantenir la seva postura pels mitjans que siguin necessaris; la situació de subordinació mantinguda pels costums i la cultura; la baixa consciència respecte del maltractament per part de qui el pateix, el tabú i les dificultats per demanar ajuda (per de denunciar, poca accessibilitat als mitjans de denúncia...) són altres elements que propicien tant la vulnerabilitat per ser objecte d'agressions com la seva invisibilitat.

Les víctimes de situacions de violència solen ser les persones més vulnerables de la nostra societat, bé en termes de capacitat física per tenir cura de si mateixes, bé en termes de dependència econòmica i/o emocional; així, més enllà de la violència sobre els infants que ja s'ha tractat, es poden identificar les **dones i les persones grans** com a grups especialment vulnerables a la violència.

2.3.2.1.-La violència masclista

De les dades extretes de l'evolució de Catalunya i Espanya, veiem que es podria fixar 50 denúncies anuals, per cada 10.000 dones.

Així a la Garrotxa, que té l'any 2013 , 23.279 dones majors de 18 anys, correspondria , al voltant de 115 denúncies. I les dades que tenim són de 74.

Una de les mesures principals de la nova legislació de protecció de les dones són les ordres de protecció. Han tingut un comportament molt desigual els diferents anys, sense poder-se comprovar el motiu. L'any 2012 a Catalunya representen un 33.6 % de les denúncies.

A la Garrotxa, el nombre de mesures de protecció l'any 2013 van ser de 49 i això significa un 42.6 % de les denúncies realitzades

2.3.2.2.-El maltractament a la gent gran

El maltractament i l'abús a la vellesa és definit com «l'acció única o repetida, o la manca de resposta adient, que succeeix en el marc de qualsevol relació on hi ha una expectativa de confiança i que produeixi dany o angoixa a una persona gran» (Declaració de Toronto per a la prevenció global del maltractament de les persones grans, 2002)

Entre els problemes principals del maltractament a persones grans en l'àmbit familiar, hi ha la **detecció difícil i la incidència baixa de les denúncies**; s'estima que cinc de cada sis casos es manté ocult i que menys del 6% és denunciat per les mateixes víctimes (Gizarte.doc, 2008). El coneixement de la magnitud del fenomen, per tant, és difícil, i no es disposa de dades exactes sobre el nombre de casos de persones grans maltractades.

A partir de l'aproximació al maltractament fet per diferents estudis, aquest es produeix bàsicament en dos àmbits: el familiar i l'institucional. Segons la Xarxa internacional de prevenció de l'abús i el maltractament a la

vellesa (INPEA), el darrer estudi elaborat a l'Estat espanyol sobre el maltractament a la gent gran (Centre Reina Sofia de València, 2005) donaria una prevalença del 0,8% de maltractament reconegut respecte del total de la població de 65 anys i més, prevalença que augmenta fins a l'1,5% en els casos de dependència.

Agafant les dades de la Garrotxa (2013) persones més grans de 65 anys són 11.158 persones i per tant es podria fer una estimació de 89 persones que podrien patir maltractaments. En el cas de persones dependents, és més difícil, ja que no coneixem les dades, segons el Llibre Blanc de la Dependència serien 1.804 persones, segons el Barem de Valoració de la Dependència serien 1.957, però en tot cas, amb el desplegament de la Llei hem pogut veure que aquestes aproximacions estaven molt per sota de la realitat i pensem més amb un nombre al voltant de les 4.000 persones. Si fos així i amb la prevalença de 1.5 % serien 60 persones en situació de dependència que pateixen maltractaments.

L'estudi també diu que a partir de respostes indirectes, semblaria que un 10.9 % de la població podria patir algun tipus de maltractament, si fos així parlariem de 1.216 persones grans amb sospita de maltractament o negligència.

2.3.3.- Situacions d'aïllament social

S' inclouen d'una banda, aquelles situacions de **mancança de xarxa familiar** i, de l'altra, les situacions en què es dona un **dèficit en les relacions socials**.

L'origen de les dificultats per a la integració de les persones en el seu entorn pot ser divers i trobar-se tant en la **mateixa persona** (o grup social), aleshores parlariem d'aïllament, com en el **mateix entorn que genera actituds d'exclusió**, i, en aquest cas, estaríem davant de situacions d'estigmatització o rebuig.

Es defineix l'aïllament social, com la soledat experimentada per l'individu i percebuda com a negativa o amenaçadora i imposada pels altres.

Generalment es pensa en la gent gran com a col·lectiu que pateix especialment situacions d'aïllament social, però no podem oblidar la vulnerabilitat que presenten els joves tutelats per l'Administració, siguin procedents d'altres països o no.

L'altre component de la situació de necessitat per a un dèficit en les relacions socials és l'**estigmatització**, definida a partir de construccions socials al voltant del que és socialment acceptat i considerat com a «normal» i del que no ho és. Els efectes de l'estigmatització serien tres: la incidència negativa en la creació de la identitat individual i col·lectiva; la manca d'oportunitats que genera a qui la pateix respecte dels recursos de la societat i la consegüent fragmentació social que provoca.

Tot i la importància que aquests fenòmens -aïllament i estigmatització- tenen sobre les persones que els pateixen, no hi ha dades ni estudis quantitatius generals sobre aquesta qüestió. Per tant, no es pot saber quin és el grau d'incidència en la població.

Disposem d'algunes dades parcials que permeten una aproximació a algunes realitats que han estat considerades estigmatitzants.

Una situació estigmatitzada, encara, és la de persones amb malaltia mental i per exemple, amb dades de l'Enquesta de salut de 2012, el risc de patir un trastorn mental se situa entorn del 10,7% de la població de 15 anys i

més, xifra que suposa, amb població de l'any 2013 a la Garrotxa de 5.101 persones en risc.

També es planteja com a situació estigmatitzada, les persones que pateixen sida, amb dades de l'Idescat, el nombre de casos notificats de VIH l'any 2012 va ser d'un 0,23% de la població que a la Garrotxa serien 129 persones.

Una altra aproximació a dinàmiques d'aïllament ens obliga a posar el focus en les persones que **viuen soles** i també en els **processos migratoris**.

2.3.3.1.- Les persones que viuen soles

Amb referència a les persones que viuen soles, les últimes dades de Catalunya disponibles són les de l'Enquesta de salut de 2011, segons la qual el 17,6% de la població de 65 anys i més viu sola. En el cas de la Garrotxa, aquesta és una dada real extrema dels municipis; l'any 2011 teníem un **25 % de persones de més de 65 anys que vivien soles**.

Per sexe, aquesta circumstància a Catalunya afecta un 11,0% dels homes i un 22,4% de les dones. En el cas, de la Garrotxa el 10.5 % dels homes de més de 65 anys viu sol, i en el cas de les dones correspon al 24.8 %

2.4. Situacions de necessitat material i instrumental

En aquest marc s'identifiquen tres grans grups de necessitats socials:

- La manca o el dèficit de recursos materials: inclou totes les situacions relacionades amb els àmbits econòmic i de l'habitatge.
- Les dificultats per a la inserció sociolaboral: inclou les situacions relacionades amb la manca d'habilitats socials en l'entorn laboral, la manca de feina i la precarietat en l'ocupació.
- Les dificultats per la inserció socioeducativa: inclou les situacions relacionades amb les habilitats socials en el marc educatiu o formatiu.

2.4.1. Dèficit de recursos materials: econòmics i d'habitatge

2.4.1.1. Manca de recursos econòmics

La Llei 13/2006, de prestacions socials de caràcter econòmic, introdueix l'indicador de renda de suficiència de Catalunya, en endavant IRSC, com a indicador per valorar les situacions de necessitat. S'entén que hi ha manca de recursos econòmics quan els ingressos personals són inferiors a l'IRSC. A diferència de la pobresa relativa, en què és la posició d'un individu respecte a la comunitat en la qual es troba immers la que defineix que sigui considerat en situació de risc de pobresa o no, aquest indicador és de tipus absolut, amb independència del tipus de diferenciació territorial.

La font de dades utilitzada per mesurar la pobresa des d'aquest punt de vista és l'Encuesta de condiciones de vida (ECV), tot i que no permet una aproximació exacta, podríem considerar que la població de Catalunya en situació de necessitat, i, per tant, susceptible de presentar necessitats socials per dèficit de recursos materials, seria a l'entorn del 10% de les llars catalanes.

En el cas de la Garrotxa, on l'any 2001 teníem 17.467 llars, significaria que 1.747 d'aquestes llars els hi mancarien recursos econòmics.

Dades que disposem a la Garrotxa:

- el que fa a famílies detectades amb fills amb edat escolar i que sol·liciten beques de menjador, i que els seus ingressos fixes estan per sota de la RSC (2014) que era de 7.967,76 euros anuals, són 428 famílies, amb 603 nens i nenes. P
- ambé sabem que la mitjana de les pensions de jubilació i de viduïtat de la nostra comarca està per sota la mitjana de les comarques gironines i que tenim uns índexs de sobreenvelliment femení elevat, que segurament comporta uns ingressos per sota el llindar. Hi ha 699 dones més grans de 85 anys que viuen soles. T

2.4.1.2.-Dificultats en l'accés a l'habitatge

Si ens fixem en l'àmbit de l'exclusió residencial, se n'identifiquen dos tipus: l'exclusió estructural i la no estructural (Cortés, 1997). L'exclusió residencial estructural es refereix a situacions que comporten també contextos d'exclusió social, ja que l'exclusió residencial constitueix un element afegit a una problemàtica social marcada per la pobresa. D'altra banda, l'exclusió residencial no estructural es produeix en persones tradicionalment fora de contextos d'exclusió però a les quals les contingències biogràfiques, com el treball precari o l'atur, limiten la possibilitat d'obtenir els recursos necessaris per fer front a la compra o el lloguer de l'habitatge.

Segons l' INE ,l'any 2012, es fixava que de persones sense llar per cada 100.000 persones n' hi havien 92.

L'any 2010 es va fer un estudi sobre la situació de les persones excloses de la nostra comarca detectades des de serveis socials. Eren 98 persones, d'aquestes n'hi havia 8 que no disposaven de llar. Només 45 persones vivien en habitatges en condicions adequades.

Pel que fa a la pèrdua de l'habitatge per manca de capacitat de pagament, segon memòria de 2012 a Catalunya, es varen fer 25.422 llançaments. En el cas de la Garrotxa, entre desnonaments per impagament com execucions hipotecàries, se'n varen fer 203, tot i que són dades molt poc fiables, ja que també hi ha figures jurídiques i no físiques.

Pel que fa al habitatge hi ha un altre tema important que és la inadequació del habitatge degut bàsicament a les barreres arquitectòniques que afecta a col·lectius específics de discapacitats o dependents.

Segons l'estudi L'allotjament de la població a Catalunya 2012, determina que el 12.7 % de la població afirma que viu amb alguna persona amb mobilitat reduïda. I que el 2.8 % de les llars catalanes , necessitaria una rehabilitació del habitatge per adaptar-lo. En el cas, de la Garrotxa, serien (sobre 17.467 llars (2001)) 489 vivendes.

2.4.2. Dificultats en la inserció sociolaboral.

La desocupació és un altre dels elements desencadenants dels processos d'exclusió social, no tan sols perquè el treball mercantil constitueix la font bàsica d'ingressos de les persones, la qual cosa ja constitueix una qüestió de pes, sinó també perquè és un element central en el procés de construcció de la identitat de l'individu. Des d'aquesta perspectiva, l'atur i la inactivitat són les situacions que comporten més risc d'exclusió social. En aquest sentit, cal tenir en compte també que **aquest risc s'incrementa a mesura que augmenta el temps de desocupació.**

Del període de 2008 a 2011, a Catalunya la taxa de l'atur de llarga durada s'ha multiplicat per 7,4, a l'estat espanyol, s'ha multiplicat per 5.5 i la Unió europea s'ha multiplicat per 1.8.

A la Garrotxa, amb 3.538 persones registrades a l'atur de mitjana l'any 2013, al voltant d'un 36 % (1.274) eren persones de llarga durada.

La situació laboral i econòmica dels altres membres de la llar o de la família pot agreujar o mitigar les situacions personals d'atur

En termes absoluts, el nombre de persones desocupades que viuen en llars amb tots els membres actius desocupats s'ha incrementat els darrers anys, passa de 58.200 de l'any 2007 a les 336.200 de l'any 2013, és a dir, el nombre de llars amb aquesta circumstància s'ha multiplicat per 5,8. (No disposem de la dada per comarques)

2.4.3. Dificultats en la inserció socioeducativa

L'èxit escolar i educatiu és un element determinant per reduir el risc d'exclusió dels infants i joves, contrarestar el conjunt de condicionants d'ordre socioeconòmic, democratitzar les oportunitats i afavorir l'ascens social.

L'èxit educatiu també està directament relacionat, com avalen diferents informes, amb la implicació de les famílies en el procés escolar i educatiu dels seus fills i les expectatives sobre els seus estudis. Per tant, es fa necessari orientar i donar suport a les famílies, especialment a les més vulnerables i en risc d'exclusió, en relació amb l'exercici de les seves responsabilitats educatives i, en concret, **l'acompanyament escolar.**

El sistema educatiu ha de fer front, entre d'altres, a dos reptes importants. D'una banda, hi ha la problemàtica dels joves que ni estudien ni treballen, i, de l'altra, la dels estudiants que, per les seves característiques personals, tenen necessitats educatives especials o específiques.

La inserció en el mercat de treball dels joves una vegada finalitzat l'ensenyament obligatori va precedida per un període de transició que depèn de les circumstàncies individuals, del moment del cicle econòmic, així com de les polítiques d'ocupació.

El fenomen recent és el que protagonitzen els joves entre 16 i 29 anys que ni estudien ni treballen.

Aquest grup de joves, amb causes i situacions diferents, es pot dividir en dos col·lectius. D'una banda, els joves que no fan cap tipus d'itinerari formatiu i estan desocupats, és a dir, no treballen però ho volen fer, i, de l'altra, els joves que no fan cap tipus d'activitat formativa i són inactius, és a dir, no treballen i no busquen feina (persones que no

estudien, no treballen, no busquen feina o no tenen responsabilitats familiars i que no tenen impediments objectius per desenvolupar aquestes activitats).

A Catalunya, entre l'any 2007 i el 2010 es va incrementar el nombre de joves de 16 a 29 anys que no estudiaven ni treballaven, que va passar de l'1,8% al 2,5%. L'any 2011, però, va disminuir fins a l'1,8% i va tornar a repuntar fins al 2% l'any 2012.

A la nostra comarca el 2 % de la població entre 16 i 29 anys (2012) era de 165 joves, que ja correspon aproximadament als joves detectats pel CASG.

El fracàs escolar, l'abandonament prematur dels estudis són factors que provoquen les dificultats d'inserció laboral de la població jove.

Les dades sobre fracàs escolar i d'abandonament prematur, no estan disgregades per comarques.

Un altre grup de població que presenta necessitats en l'àmbit de la inserció socioeducativa són les persones amb necessitats educatives específiques:

a) Els alumnes que tenen necessitats educatives especials, que són els afectats per discapacitats físiques, psíquiques o sensorials, els que manifesten trastorns greus de personalitat o de conducta o els que pateixen malalties degeneratives greus.

b) Els alumnes amb necessitats educatives específiques derivades de la incorporació tardana al sistema educatiu o derivades de situacions socioeconòmiques especialment desfavorides.

A Catalunya es va passar del curs 2006-2007 que hi havia 14.943 alumnes amb necessitats educatives especials al curs 2012-2013 a 25.589. El creixement no ha vingut pels alumnes que estan a centres d'educació especial que han passat de 6.828 a 6.744, sinó de l'alumnat en centres ordinaris.

A la Garrotxa, a l'escola d'educació especial, el curs 2006-2007 teníem 51 alumnes i el curs 2012-2013 en teníem 54 augmentant una mica, tot i el descens a nivell de Catalunya

A Catalunya del total de necessitats educatives el curs 2012-2013, el 36.24 % són per necessitats educatives especials, el 48.30 % de situacions socioeconòmiques desfavorides i 15.46 % d'incorporació tardana al sistema educatiu.

Anàlisi de l'acció del Sistema Català de serveis socials

1.- Els dispositius d'acció social del Sistema de serveis socials

1.1.La Cartera de serveis socials

Les prestacions es divideixen en:

- informació, orientació i valoració : 18.3 %
- atenció i suport al domicili : 12.8 %
- atenció diürna: 15.6 %
- restacions econòmiques: 17.4 %
- atenció residencial: 33.0 %
- protecció jurídica: 2.8 %

La distribució de les prestacions de la cartera per a situacions de necessitat social:

- **manca d'autonomia :**
- informació,orientació i valoració : 12.2 %
- Atenció i suport a domicili: 31.7 %
- atenció diürna: 12.2 %
- restacions econòmiques 9.8 %
- atenció residencial: 29.3 %
- protecció jurídica :4.9 %

necessitats relacionals

- informació, orientació i valoració: 42.9 %
- atenció i suport a domicili: 3.6 %
- atenció diürna: 14.3 %
- restacions econòmiques : 3.6 %
- atenció residencial: 32.1 %

- rotecció jurídica :3.6 %
- **necessitats materials i instrumentals**
- tenció diürna: 21.6 %
- restacions econòmiques: 37.8 %
- tenció residencial: 40.5 %

2.- El servei bàsic d'atenció social

2.1.-Cobertura de la població i capacitat d'atenció individual dels equips bàsics d'atenció social

A Catalunya, l'any 2012 la cobertura sobre la població general va ser de 12.65 %. A la Garrotxa, la cobertura el mateix any va ser de 14.7 %. L'any 2013 ha estat de 16.2 %.

La ràtio a Catalunya per professional és de 409 persones. A la Garrotxa l'any 2012 va ser de 433 i el 2013 de 478 persones

2.2.-La qualitat en els serveis socials bàsics

HI ha tres indicadors: temps d'espera, l'existència d'un pla de qualitat i un sistema de gestió i tractament de les queixes i reclamacions.

El temps d'espera de mitjana a Catalunya és de 14.16 dies. Al CASG el temps d'espera de mitjana es troba a 13 dies.

A la Garrotxa, disposem d'un sistema de gestió i tractament de les queixes i reclamacions. Document aprovat i revisati elaboració d'un informe anual.

El Pla de Qualitat, com a tal, no el tenim fet. Tenim actuacions en relació a la qualitat tant de servei, com de gestió.

3.- L'acció dels serveis socials davant la manca d'autonomia

3.1.Actuacions i serveis preventius

Una de les prestacions de caràcter preventiu que ha tingut una gran difusió en els darrers anys és el servei de les tecnologies de suport i cura (teleassistència) de caràcter clarament preventiu.

Es tracta d'un servei adreçat preferentment a les persones més grans de 65 anys i, per això, la taxa de cobertura es calcula sobre aquesta franja de població; a Catalunya, l'any 2012, hi va haver un total de 151.763 persones usuàries d'aquest servei, de les quals 147.126 eren persones més grans de 65 anys.. Això suposa una cobertura mitjana de l' 11,4 % de les persones més grans de 65 anys.. L'any 2012 La Garrotxa varen disposar del servei 885 persones, de les quals 874 eren més grans de 65 anys . això significa el 7.83 % de la totalitat de les persones de + de 65 anys (11.158)

Una altra prestació amb un caràcter marcadament preventiu és el servei d'ajuda a domicili adreçat preferentment als sectors de població més vulnerables, i, per aquest motiu, la disposició addicional segona de la Llei 12/2007 estableix un objectiu de cobertura per a l'any 2009 del 4% de la població més gran de 65 anys. L'any 2012 la cobertura mitjana a Catalunya va ser del 4,50%. A la Garrotxa es va atendre 444 persones, de les quals 389 eren persones més grans de 65 anys. Per tant, la cobertura ha estat de 3.5 %

Serveis d'atenció precoc

L'any 2012 es varen atendre 34.704 infants i les seves famílies que significa el 6.96% de la població menor de 6 anys.

Pel que fa a la Garrotxa, es varen atendre 330 nens i nenes que del total de nens i nenes de 6 anys , 3.598, significa el 9.17%

3.2. Xarxa d'atenció a les persones amb discapacitat

Existeixen 7 centres Sirius a Catalunya. La Garrotxa no disposa de cap centre.

Els serveis de valoració i orientació

Els serveis de valoració i orientació -EVO- dels centres d'atenció a persones amb discapacitat -CAD- són la porta d'entrada als serveis i les prestacions específics per a les persones amb discapacitat. Els EVO són equips formats per un metge o metgessa, un psicòleg o psicòloga i un treballador o treballadora social.

Les dades de Catalunya, varen ser de 63% de valoracions, reclamacions i revisions de grau. El 29 % d'elaboració d'informes. Les activitats d'accés a prestacions representava gairebé el 5 % i l'orientació representava el 3 % de l'activitat.

A la Garrotxa, com que hem començat aquest any 2014 no podem encara disposar d'aquesta informació.

Les prestacions per a les persones amb discapacitat

Les prestacions econòmiques són, l'actuació principal dels poders públics per a l'atenció de les persones amb discapacitat.

Hi ha dos tipus de prestacions: d'una banda, les pensions no contributives per jubilació i invalidesa per a les persones més grans de 65 anys i els adults amb discapacitat que no poden accedir a les pensions en modalitat contributiva i no disposen de rendes suficients; i, d'altra banda, les prestacions econòmiques vinculades a la LISMI (Llei d'integració social dels minusvàlids).

Totes les prestacions són competència de la Seguretat Social, que delega la gestió a les comunitats autònomes. Per complementar els imports d'aquestes prestacions i ajudar a adequar-los a la realitat de la renda mitjana de Catalunya, la Generalitat ha creat una prestació complementària per a les diferents modalitats de prestacions no contributives.

A Catalunya, l'any 2012, es comptabilitzaven 24.969 (1,53 %) persones beneficiàries de la pensió no contributiva per invalidesa. Es tractava de població de 18 a 65 anys amb un grau de discapacitat reconegut igual

o superior al 65% que no han cotitzat mai a la Seguretat Social o bé ho han fet durant un temps insuficient per tenir dret a una pensió contributiva. A la Garrotxa n'hi havia l'any 2012, 108 (0.30 %) persones .La mitjana de la pensió a Catalunya és de 383 € i a la Garrotxa de 371 €

Les persones amb una pensió no contributiva per jubilació, és per les persones que han complert 65 anys, però que no disposen de rendes superiors al import bàsic de la pensió .Pel que fa a Catalunya disposaven d'aquesta prestació l'any 2012, 31.214 persones que significa el 2.4 % i una mitjana de 333 € mensuals , pel que fa a la Garrotxa la quantitat de persones eren 90 que significa el 0.8 % i amb una pensió mitjana de 344 € mensuals.

L'altre conjunt de prestacions econòmiques són pensions complementàries de vellesa i de malaltia , en el cas de la Garrotxa, no hi ha cap persona que les percebi

Pel que fa al subsidi de Garantia d'ingressos mínims (LISMI) hi ha 9 persones a la Garrotxa amb una pensió mitjana de 158 € mensuals. Com es pot veure és una prestació amb una incidència molt baixa , ja que va adreçada a un perfil de població que no pot accedir a altres prestacions de caràcter general.

El programa d'ajudes d'atenció social a persones amb discapacitat va destinat a aquelles persones que tinguin reconegut un grau de discapacitat igual o superior a 37 % i que compleixin els requisits. El Programa consta de dues tipologies d'ajuts: ajuts per a mobilitat i transport i ajuts per a l'autonomia. Aquest programa (PUA) s'ha anat reduint tant de prestacions com de període de temps per sol·licitar-ho, a més algunes persones ja han rebut prestacions vinculades a la llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència. Pel que fa a la Garrotxa, se n'han donat 23 12 per ajudes tècniques i 11 per transport

L'any 2013 es varen atendre a la nostra comarca 36 persones en llars residències, 20 persones en la residència Vorariu, i 85 persones amb serveis ocupacionals.

120 persones estan en el centre especial de la Fageda

3.3.Xarxa d'atenció a les persones en situació de dependència.

Mitjançant el Sistema d'autonomia i atenció a la dependència-SAAD- es configura un model de mínims que estableix un contingut comú per a tot el territori de l'Estat, amb independència que cada comunitat autònoma pugui incrementar la intensitat i la qualitat dels serveis oferts.

Es pretén així garantir una assistència bàsica a tota persona dependent del territori espanyol. L'entrada en vigor de la LAPAD suposa la substitució d'uns serveis assistencials per uns altres de caràcter universal, de manera que els recursos socioeconòmics deixen de ser una barrera d'accés.

La LAPAD ha establert una definició i un barem de dependència vàlids a tot l'Estat. En funció de la freqüència amb la qual una persona necessita ajuda per desenvolupar les activitats bàsiques de la vida diària, es reconeixien tres graus de dependència, cadascun dels quals es classificava, a la vegada, en determinava el calendar d'aplicació de les prestacions de més a menys intensitat de dependència.

El Reial decret llei 20/2012, de 13 de juliol, de mesures per garantir l'estabilitat pressupostària i de foment de la competitivitat, i la Resolució de 13 de juliol de 2012, sobre l'Acord del Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència per a la millora del sistema per a l'autonomia i atenció a la dependència, modifiquen l'estructura de graus i nivells que estableix la LAPAD, que passa a tenir una única divisió en tres graus, per la qual cosa desapareix la divisió dels graus en nivells, així com el calendari d'aplicació de la Llei esmentada.

La modificació del calendari d'aplicació establerta pel Reial decret 20/2012 afecta l'efectivitat de dret a les prestacions de dependència de grau I, nivell 2, que no estiguessin reconegudes abans de l'1 de gener de 2012, i a totes les prestacions de grau I, nivell 1, que s'ajorna fins a l'1 de juliol de 2015, amb excepció de l'efectivitat del dret a aquelles prestacions de dependència de grau I, nivell 2, sol·licitades abans de l'1 de juliol de 2011.

Any	Sol·licituds tramitades	Sol·licituds Valorades	PIA realitzats	Modificacions PIA
2007	430	317	0	0
2008	888	560	415	25
2009	967	997	775	124
2010	835	865	655	239
2011	781	826	649	196
2012	562	646	453	442
2013	400	443	162	396

El decrement que es realitza de les sol·licitud tramitades es dona a tot Catalunya .

A Catalunya el 63,5 % han sigut dones , a la Garrotxa el 64 %

A Catalunya a el 82.5 % són més grans de 65 anys i a la Garrotxa el 92%.

Atenció domiciliària per a persones amb dependència

L'any 2013 a la Garrotxa, s'han atès a 443 persones, amb un total de 74.600 hores.

La intensitat mensual mitjana a Catalunya és de 14.06 hores per persona atesa. A la Garrotxa de 14.03 hores.

A més, també disposem a la nostra comarca del Servei d'àpats a domicili. L'any 2013 ha donat servei a 138 persones i com ja s'ha dit abans del servei de teleassistència que l'any 2013 va atendre 926 persones.

Atenció diürna

L'oferta pública de serveis de centre de dia adreçats a la gent gran ha incrementat a Catalunya lleugerament el seu nivell de cobertura sobre la població i assoleix el 0.64 % de la població de 65 anys i més. A la Garrotxa aquesta cobertura sempre ha estat per sobre: 1,24. Disposem de 241 places de centre de dia

Atenció residencial

Pel que fa a la cobertura sobre la població de 65 anys i més , a Catalunya (2012) era de 4.85 % i la Garrotxa de 4.96 %

Servei d'assistent personal.

L'any 2012 a Catalunya 99 persones varen disposar de la prestació o del servei d'assistent personal. A la nostra comarca no hi va haver ningú. Disposem de 500 places (319 públiques i 174 privades)

3.4. Atenció a les persones cuidadores

La LAPAD inclou i reconeix, per primera vegada, el paper que les famílies estan fent en l'atenció a les situacions de dependència. Amb la finalitat de donar cobertura tant a la voluntat de les persones de ser ateses en el seu domicili i pels seus familiars com a les necessitats de subsistència de les persones cuidadores. A la prestació econòmica per a cures en l'entorn familiar conflueixen dos sistemes públics de protecció social: el Sistema per l'autonomia i atenció a la dependència -SAAD-, que protegeix la persona dependent amb la prestació econòmica, i el sistema de la Seguretat Social, que protegeix la persona cuidadora. Aquest plantejament havia també d'ajudar a fer aflorar el " mercat negre " que tenim en l'atenció a les persones dependents i per tant millorar l'atenció en els domicilis.

La inclusió de la figura del cuidador/a no professional en el sistema de la Seguretat Social es feia mitjançant un conveni especial al règim general en situació assimilada d'alta i es preveien excepcions: si la persona cuidadora era més gran de 65 anys, si estava duent a terme qualsevol altra activitat professional inclosa al sistema o era perceptora de prestacions per atur, jubilació, incapacitat permanent o viduitat o a favor de familiars.

El Reial decret llei 20/2012, de 13 de juliol, de mesures per garantir l'estabilitat pressupostària i de foment de la competitivitat, extingeix **l'obligatorietat de subscriure el conveni especial amb la Seguretat Social**. Per tant, a partir de l'entrada en vigor del Reial decret llei, la subscripció del conveni té caràcter voluntari per als cuidadors no professionals, que, en cas de sol·licitar-lo, s'han de fer càrrec de les cotitzacions a la Seguretat Social, fet que cobria anteriorment el sistema.

3.5. Els serveis de tutela

La protecció de les persones majors d'edat a les quals els manca capacitat d'obrar i queden desamparades és assumida per persones jurídiques o entitats, sense ànim de lucre, que es fan càrrec de la persona incapacitada i, mitjançant la protecció personal i l'administració del patrimoni, n'asseguren el benestar psíquic i material. Els serveis de tutela són figures de protecció a les quals es recorre en cas de declaració judicial d'incapacitat total. Aquests serveis permeten garantir la protecció d'aquelles persones que no disposen de família o quan aquesta no pot o no vol fer-se'n càrrec.

A la Garrotxa, aquest tema el treballem amb la Fundació tutelar de les comarques gironines, que està disposada a tutelar totes les situacions de desprotecció, siguin gent gran, discapacitats i malalts mentals.

En aquests moments la Fundació té 59 persones tutelades de la comarca de la Garrotxa. 22 persones viuen en el seu domicili (17 Olot, 1 Les Preses, 3 Les Planes, 1 a Besalú) i 37 estan en residències de gent gran o de discapacitats.

4.- L'acció dels serveis socials davant les necessitats relacionals

El Sistema català de serveis socials disposa de diferents prestacions per atendre les situacions de necessitat social que s'originen en les relacions familiars i socials. En aquest àmbit podem observar que els diferents dispositius s'estructuren, bàsicament, a l'entorn de dues xarxes: *la desprotecció de la infància i l'adolescència i la d'atenció i recuperació de dones en situació de violència masclista.*

4.1. La prevenció de les situacions de risc

La prevenció és una funció que han de desenvolupar, entre altres, els serveis socials, i que té formes molt variades: des de les campanyes generals de sensibilització fins a programes o projectes amb accions molt concretes en un àmbit determinat. Els projectes inclouen una varietat important d'iniciatives que es desenvolupen en l'àmbit més proper a les persones, des dels serveis socials bàsics.

4.2. Servei d'informació i orientació específica

En l'àmbit de les relacions familiars i socials s'han desenvolupat una sèrie de serveis específics per a la informació i l'orientació davant de situacions de risc: *el servei Infància Respon i el servei de Punts de Trobada*, adreçats a la infància; *l'Oficina de la Gent Gran Activa* i, en l'àmbit de la violència masclista, trobem la *Línia d'atenció permanent a dones en situació de violència masclista* i *els serveis d'informació i atenció a les dones (SIAD)*, que, tot i ser serveis de caràcter general adreçats a les dones, destinen una part de la seva activitat a l'atenció d'aquest tipus de situacions.

A la comarca de la Garrotxa l'any 2013 es varen atendre 176 dones de manera presencial, a més de les informacions telefòniques.

Pel que fa a la nostra comarca, hem intentat algunes vegades disposar d'un Punt de trobada, però aquests només estar plantejats per situacions derivades pel jutge i no tenim prou població per disposar del servei, ni si ens ajuntem amb la comarca del Ripollès, que també s'havia valorat.

El que si disposem, és d'un SIAD.

4.3. Xarxa de protecció de la infància i l'adolescència en risc social.

La protecció dels infants i els adolescents en risc social, segons l'Estatut d'autonomia de Catalunya, és competència de la Generalitat de Catalunya i correspon al departament que es determini, en l'actualitat és el Departament de Benestar Social i Família. La protecció dels infants i els adolescents en situació de desamparament correspon a la Generalitat de Catalunya, mentre que **la intervenció en les situacions de risc és responsabilitat de les administracions locals.**

Els serveis especialitzats d'atenció a la infància i l'adolescència (SEAIA)

L'accés al sistema de protecció de la infància i l'adolescència es produeix, en la majoria de casos, a través dels serveis especialitzats d'atenció a la infància i l'adolescència (SEAIA), prestats mitjançant equips professionals i definits com un servei especialitzat en l'atenció a la infància en situació d'alt risc social amb una implantació territorial. Aquest servei, en tant que és especialitzat, és competència de la Generalitat, que n'ha delegat la gestió a les administracions locals.

- L'acolliment en família extensa és el més predominant (61,6%); es basa en la cessió de la guarda del menor a l'entorn familiar proper, mentre que la família d'origen estableix les condicions necessàries per tornar a acollir l'Infant.
- Un 24,1% dels infants en acolliment familiar estaven amb famílies alienes, que són aquelles que no tenen relació de parentiu amb l'Infant. La mesura s'aplica a infants i adolescents que no poden ser atesos per la seva família (pròpia o extensa), té una durada limitada, que es perllonga fins que la pròpia família estableix les condicions necessàries per poder tornar a acollir l'Infant.
- L'acolliment preadoptiu per a infants i adolescents que no tenen previst tornar amb la família d'origen, es dona en un 14,3% dels infants i adolescents en acolliment familiar. Aquesta mesura, a diferència de la resta de modalitats d'acolliment familiar, no té la finalitat de retornar l'Infant al seu nucli familiar d'origen.

L'atenció residencial

L'any 2013, un 38,2%, dels infants i adolescents sota mesura de l'Administració utilitzaven els recursos d'atenció residencial en centres o en pisos assistits. A la nostra comarca tenim el CRAE Fluvià. Cada situació familiar es valora per veure quin és el CRAE més adequat, a vegades no el més proper al domicili de la família.

4.4. Xarxa d'atenció i recuperació integral per a dones en situació de violència masclista.

La prevenció, assistència, protecció i recuperació integral de les dones que pateixen violència masclista són drets que estableix la Llei 5/2008, de 24 d'abril. La regulació de les mesures i els instruments per detectar i prevenir la violència envers les dones i sensibilitzar sobre aquesta són competències de la Generalitat.

Serveis d'intervenció especialitzada

Els serveis d'intervenció especialitzada són un recurs adreçat a l'atenció integral de dones que pateixen, o han patit, violència masclista. Actua mitjançant l'atenció multidisciplinària i la mobilització de recursos especialitzats. El servei més proper és a Girona, i això dificulta la seva utilització.

Els serveis d'acolliment d'urgència depenen dels ens locals, i el Departament de Benestar Social i Família aporta, mitjançant contracte programa, finançament. A la nostra comarca disposem d'un **pis d'urgència**. També es pot disposar si no hi ha fills ni una situació de perill, de l'estada a una pensió.

En el servei d'atenció psicològica l'any 2013 es va atendre a 123 dones. També es realitzen sessions individuals i grupals amb nens i famílies, l'any 2013 es va treballar amb 7 famílies: 12 menors i 9 adults

A la nostra comarca l'any 2013 hi havia 12 situacions que tenien activat el servei de Teleassistència Mòbil.

A Catalunya hi ha 50 places d'unitats familiars per aquelles dones que han hagut d'abandonar el seu domicili i no disposen de recursos personals o econòmics per fer front a la situació i 38 unitats familiars de pisos pont o pisos amb suport.

5.- L'acció dels serveis socials davant de les necessitats materials i instrumentals

5.1. Les actuacions preventives

En l'àmbit de la prevenció de les situacions de necessitat material i instrumental trobem projectes d'àmbit local que incideixen en alguna de les situacions específiques que s'inclouen en aquest tipus de necessitat.

Els plans locals d'inclusió social són una de les eines principals. Mitjançant el finançament a partir del contracte programa, a la nostra comarca disposem d'un Pla d'inclusió i cohesió social.

5.2. La inserció social

Servei d'intervenció socioeducativa per a infants i adolescents

L'acció dels serveis socials entorn de la intervenció socioeducativa amb infants i adolescents s'ha identificat amb la prestació de centres oberts, però des dels ens locals s'han desenvolupat diferents tipus d'actuacions que persegueixen el mateix objectiu mitjançant fórmules adaptades a la realitat, tant territorial com de la població.

Els centres oberts són serveis diürns que fan una tasca preventiva fora de l'horari escolar; donen suport, estimulen i potencien l'estructuració i el desenvolupament de la personalitat, la socialització, l'adquisició d'aprenentatges bàsics i l'esbarjo, compensen les deficiències socioeducatives de les persones.

A Olot, i des d'aquest any 2014 disposem del Servei d'Atenció a les Famílies, que disposa de diferents projectes: *centre obert, projecte de 0 a 3 anys, projecte joves, projecte terapèutic amb les famílies*.

Inserció social adreçada a joves procedents de la xarxa de protecció social

Els joves tutelats de més de 16 anys i els joves ex tutelats, dels 18 fins als 20 anys, que tenen dificultats per assolir una situació d'autonomia sociolaboral i d'independència a causa de la manca de recursos, tenen la possibilitat de formar part de programes desenvolupats per l'Àrea de Suport als Joves Tutelats i Ex tutelats (ASJTET), que els proporciona suport tècnic, educatiu, econòmic, jurídic, residencial, psicològic i afectiu.

Inserció social adreçada a persones amb discapacitat

En l'àmbit de la inserció social de les persones amb discapacitat, l'actuació principal del Sistema català de serveis socials se centra en les activitats adreçades a l'ocupació en el marc del dispositiu d'atenció diürna. Es distingeixen dues línies d'actuació: una d'adreçada a les persones amb discapacitat intel·lectual i una altra per a les persones amb discapacitat derivada de malaltia mental.

En la línia dirigida a les persones amb discapacitat intel·lectual trobem els centres ocupacionals que inclouen diferents prestacions: el servei ocupacional d'inserció (SOI) que ofereix activitats prelaborals adreçades a aquelles persones no integrades laboralment o pendents d'integrar-se al servei de teràpia ocupacional i els serveis de teràpia ocupacional (STO). el qual té la funció de propiciar la integració sociolaboral d'aquelles persones que, a causa de no arribar a un nivell determinat de capacitat productiva, no poden incorporar-se al sistema ordinari de treball ni a un centre especial de treball.

A la nostra comarca disposem en aquests moments de 19 places al Taller Mn. Girgas d'Integra i 54 places al Taller de la Fageda .

Amb referència a les persones amb discapacitat derivada de malaltia mental, la Cartera de serveis socials ofereix el servei prelaboral, definit com un servei social complementari dels que actualment hi ha a la xarxa social i sanitària. Aquest servei va adreçat a persones en edat laboral (preferentment d'entre 18 i 50 anys) amb un dels diagnòstics inclosos en la definició dels trastorns mentals greus i amb un nivell de discapacitat moderat, estabilitzat i compensat de la seva malaltia. L'objectiu del servei és procurar la capacitació i l'habilitació de la persona perquè iniciï un itinerari

d'inserció laboral o perquè treballi directament processos individualitzats i pugui aconseguir la integració laboral efectiva en empreses ordinàries o en treball protegit

En el cas de la nostra comarca, no disposem de Servei prelaboral, perquè ja estan incorporats a la Fageda i per tant ja estan integrats laboralment. Hem arribat un acord amb el Departament de Benestar Social i Família i en el contracte programa de finançar aquest servei. El CASG convenia amb la Fageda, perquè es puguin traspasar els diners.

Inserció laboral adreçada a persones en risc d'exclusió social

En aquest apartat ens centrarem en l'acció del Sistema català de serveis socials respecte a dues situacions de necessitat concretes que es relacionen directament amb l'exclusió social: la situació de les persones drogodependents i la de les persones malaltes de VIH-sida.

Per a les persones drogodependents, el sistema ofereix dispositius específics d'atenció diürna i d'atenció residencial. Són serveis que es desenvolupen des dels centres d'atenció i seguiment ambulatori (CAS). L'any 2012 el nombre de places dels centres de dia per a persones drogodependents era de 171 places a Catalunya.

De llars amb suport per a persones drogodependents hi havia l'any 2012, 229 places i de comunitats terapèutiques hi havia a Catalunya 1.086 places.

Pel que fa a les persones afectades pel VIH i malalties de la sida, s'ofereixen dos tipus de serveis també, les llars amb suport i les llars residència. A Catalunya es disposava l'any 2012 de 21 places de llar amb suport i 122 places de llar residència.

5.3. Les prestacions econòmiques

Renda mínima d'inserció

La Llei 10/1997, de 3 de juliol, que regula la renda mínima d'inserció (RMI), estableix com a finalitat d'aquesta, prestar suport adequat a totes les persones que el necessitin per atendre les necessitats bàsiques per viure en la societat, amb els recursos convenients per mantenir-se i per afavorir-ne la inserció o la reinserció social i laboral. Durant el 2011 i el 2012, s'ha modificat la normativa que regula la prestació de la RMI. Així, la Llei 7/2011, de 27 de juliol, de mesures fiscals i financeres i la Llei 5/2012, de 20 de març, de mesures fiscals, financeres, administratives i de creació de l'impost sobre les estades en establiments turístics, modifiquen diversos aspectes de la Llei 10/1997 de 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció. D'altra banda, queda derogat el Decret 339, de 5 de setembre, de desplegament de la Llei 10/1997, de 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció, pel Decret 384/2011, de 30 d'agost.

La RMI inclou una sèrie d'actuacions i prestacions que es concreten al Pla individual d'inserció i reinserció social i laboral (PIR). Entre les prestacions del PIR destaca la prestació econòmica de la RMI, que té com a finalitat atendre les necessitats d'aliment i subsistència. La seva quantia depèn de les càrregues familiars de la persona perceptora, té un

caràcter periòdic i està subjecta al desenvolupament correcte del PIR.

En determinades situacions familiars i/o laborals s'afegeixen a la prestació esmentada uns ajuts complementaris. Aquesta prestació econòmica i els ajuts complementaris els gestiona el Departament d'Empresa i Ocupació.

La prestació bàsica de la RMI per als anys 2013, 2012 i 2011 era de 423,70 euros i la quantia per al primer, segon i tercer membre adicional era de 55,29 euros; la dels ulteriors membres de la unitat familiar era de 35,59 euros. Els imports mensuals dels ajuts complementaris eren: 41,47 euros per cada fill o filla menor de 16 anys, 82,94 euros per cada fill o filla amb grau de discapacitat d'almenys un 33%; 82,94 euros per a famílies monoparentals que no percebin pensió d'aliments o que, tot i percebre'n, aquesta sigui d'un import igual o inferior al 50% de la prestació bàsica vigent, i 35,31 euros per a persones soles amb grau de dependència que els impedeix la inserció laboral. L'import diari per a l'ajut d'hospitalització era de 14,12 euros.

El nombre de beneficiaris de la Renda Mínima d'Inserció durant l'any 2013 a la nostra comarca era de 345 persones.

Prestacions per a persones inactives: les pensions no contributives

Les pensions no contributives (PNC) de la Seguretat Social van ser creades l'any 1990 i van suposar la universalització del dret a prestacions de jubilació i invalidesa per a les persones més grans de 65 anys i menors d'edat discapacitades que no hi tenien accés en la modalitat contributiva i demostraven no disposar de rendes o d'ingressos suficients. El finançament i la normativa és estatal, però les PNC són gestionades per les comunitats autònomes.

A la Garrotxa, l'any 2013 hi havia 107 persones que cobraven una PNC d'invalidesa, amb una prestació de 5.847 € anuals de mitjana i 88 persones amb una PNC de jubilació amb una prestació mitjana de 5.509 euros l'any . Aquestes mitjanes de la Garrotxa, es troben una mica per sobre de la mitjana catalana.

La Llei 13/2006, de 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic regula una prestació catalana de dret subjectiu: **la prestació complementària** per a pensionistes de la modalitat no contributiva, per invalidesa o jubilació. Aquesta prestació s'adreça a les persones que comptin amb uns ingressos inferiors al 25% de la PNC sense comptabilitzar-la. L'any 2013 hi havia un total de 154 persones a la nostra comarca que la rebien amb una prestació de 1.325 euros l'any de mitjana.

Pel que fa la complement de la viduïtat, l'any 2013 a la Garrotxa , hi havia 126 persones amb una prestació anual de 414 euros

5.4. L'atenció a les urgències socials

El Sistema català de serveis socials distingeix entre urgències socials i emergències socials, i atribueix la competència d'atendre ambdues situacions de necessitat social als ens locals.

La Llei 13/2006, de prestacions socials de caràcter econòmic, defineix exclusivament les prestacions econòmiques d'urgència social, i ho fa

dient que «tenen la finalitat d'atendre situacions de necessitats puntuals, urgents i bàsiques, de subsistència» (article 5.4.); el concepte es concreta a l'article 30, en què s'especifica que les necessitats de subsistència inclouen «l'alimentació, el vestit i l'allotjament», i en aquest mateix article explicita que la valoració de la situació d'urgència social correspon als equips dels serveis socials bàsics.

Estem, doncs, davant d'una situació real, les urgències socials, que requereix una resposta efectiva, eficaç i àgil, però que no té un marc conceptual unificat i, en ser competència dels ens locals gestors de les àrees bàsiques de serveis socials, pot generar un ventall ampli de situacions que són susceptibles de ser incloses en aquest concepte.

- Les prestacions han d'encaminar-se a satisfer necessitats bàsiques: alimentació, vestit i allotjament.
- La situació de necessitat social s'ha de presentar de manera puntual i urgent, perquè requereixi una intervenció immediata.
- La resposta del Sistema català de serveis socials, en aquests casos pot ser mitjançant prestacions de serveis i/o prestacions econòmiques.

Les prestacions de servei

La Cartera de serveis socials identifica tres prestacions de servei que, entre els seus objectius, inclouen l'atenció a situacions de necessitat puntual i urgent i que atenen necessitats d'allotjament, vestit i alimentació: *el servei d'acolliment residencial d'urgència, el servei de menjador social i el servei d'atenció i acolliment d'urgències per a dones en situació de violència masclista i els seus fills i filles*

En el cas, de la nostra comarca, disposem pel que fa al servei d'acolliment d'urgència: un pis d'urgència, un conveni amb “ La Sopa “ que ens possibilita una plaça residencial i també, tal i com marca la normativa, hi ha la possibilitat de utilitzar pensions.

Disposem també, del menjador social amb 20 places.

Les prestacions econòmiques

Les prestacions de caràcter dinerari són una alternativa utilitzada per les àrees bàsiques de serveis socials tant per atendre les situacions d'urgència social com per prevenir la seva aparició. Els ens locals han utilitzat les prestacions econòmiques per fer front a les necessitats urgents d'allotjament i alimentació, els conceptes que s'inclouen en la definició d'ajuts d'urgència social, també han dotat econòmicament partides destinades a satisfer altres necessitats socials que tenen l'objectiu de prevenir l'aparició de situacions de risc social i d'urgència.

La despesa en ajudes d'urgència social a la comarca de la Garrotxa, l'any 2013 va ser de 285.905,75 €